

Izvještaj o poslovanju 2017

JUGOPETROL AD



Podgorica, Mart 2018

Sadržaj

| | |
|---|-----------|
| 1. IDENTITET KOMPANIJE JUGOPETROL AD | 3 |
| 1.1. Opšte informacije | 3 |
| 1.2. Misija i strateška vizija | 3 |
| 1.3. Osnovna načela | 4 |
| 1.4. Istorija Jugopetrola | 4 |
| 1.5. Opseg poslovanja | 5 |
| 2. JUGOPETROL AD - AKCIJE | 6 |
| 2.1 Akcijski kapital – akcionari | 6 |
| 2.2 Jugopetrol kao dio Hellenic Petroleum Grupe | 7 |
| 2.3 Tržišni podaci | 8 |
| 3. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE | 10 |
| 3.1 Skupština akcionara | 10 |
| 3.2 Odbor direktora | 10 |
| 3.3 Revizorski odbor | 11 |
| 3.4 Interna revizija | 12 |
| 4. ORGANIZACIONA STRUKTURA JUGOPETROLA AD | 13 |
| 4.1 Izvršni direktor i ključno rukovodstvo | 13 |
| 4.2 Administrativna organizacija kompanije – Organizaciona šema | 14 |
| 4.3 Zaposleni | 15 |
| 5. GLAVNA OSNOVNA SREDSTVA JUGOPETROLA AD | 17 |
| 5.1 Petrolejska instalacija Bar | 17 |
| 5.2 Avio servisi | 19 |
| 5.3 Služba za prevoz goriva | 20 |
| 5.4 Upravna zgrada | 21 |
| 5.5 Benzinske stanice | 22 |
| 6. POSLOVNO OKRUŽENJE | 24 |
| 6.1 Globalni ekonomski podaci | 24 |
| 6.2 Makroekonomsko okruženje u Crnoj Gori | 25 |
| 6.3 Opšti opis tržišta nafte u Crnoj Gori | 26 |
| 6.4 Zakonodavni okvir | 27 |
| 7. POSLOVNE AKTIVNOSTI JUGOPETROLA AD | 28 |
| 7.1 Obezbeđenje kvaliteta goriva | 28 |
| 7.2 Goriva kojima se snabdijeva domaće tržište | 30 |
| 7.3 Maloprodaja goriva | 30 |
| 7.4 Veleprodaja goriva | 31 |
| 7.5 Maloprodaja dodatnog asortimana | 33 |
| 7.6 Cjenovna politika | 34 |
| 7.7 Snabdijevači naftnim derivatima – lanac snabdijevanja | 36 |
| 8. OBIM PRODAJE JUGOPETROL AD | 38 |
| 8.1 Ukupna prodaja goriva | 38 |
| 8.2 Maloprodaja | 39 |
| 8.3 Veleprodaja | 40 |
| 9. FINANSIJSKI ISKAZI I RACIO POKAZATELJI | 41 |
| 9.1 Iskaz o ukupnom rezultatu – Bilans uspjeha | 41 |
| 9.2 Iskaz o finansijskoj poziciji – Bilans stanja | 42 |

| | | |
|------------|--|-----------|
| 9.3 | Korigovanje uporednih podataka | 43 |
| 9.4 | Racio pokazatelji | 44 |
| 9.5 | Poreski doprinosi | 45 |
| 9.6 | Poslovna dostignuća u 2017. godini | 46 |
| 10. | PLANOVI I PROJEKTI ZA BUDUĆI PERIOD | 47 |
| 10.1 | Poslovna strategija | 47 |
| 10.2 | Projekat "Elephant" | 47 |
| 11. | ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ | 50 |
| 11.1 | Operativni poslovi i poboljšanje efikasnosti | 50 |
| 11.2 | Ulaganja u obrazovanje zaposlenih | 53 |
| 12. | UPRAVLJANJE RIZIKOM | 55 |
| 12.1 | Glavni faktori rizika i metoda upravljanja rizikom | 55 |
| 12.2 | Sistem interne revizije i upravljanje rizicima | 56 |
| 12.3 | Pravni rizici | 58 |
| 13. | TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA | 60 |
| 14. | FOKUS NA ŽIVOTNU SREDINU | 62 |
| 15. | KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST | 64 |

1. IDENTITET KOMPANIJE JUGOPETROL AD

1.1. Opšte informacije

Jugopetrol AD je naftna kompanija koja posluje u Crnoj Gori. U većinskom je vlasništvu kompanije Hellenic Petroleum International, jedne od najvećih naftnih kompanija na Balkanu.

Kompanija je trenutno glavni dobavljač naftnih derivata u Crnoj Gori. Njene glavne djelatnosti uključuju veleprodaju naftnih derivata kroz rad skladišnih postrojenja u Baru i dva postrojenja za opremanje vazduhoplova smještenih na aerodromima Tivat i Podgorica, kao i maloprodaja i distribucija naftnih proizvoda kroz rad 40 benzinskih stanica i 3 jahting servisa.

Infrastruktura kompanije Jugopetrol AD sastoji se od:

- maloprodajne mreže od 40 benzinskih stanica;
- 3 jahting servisa u Kotoru, Budvi i Herceg Novom;
- petrolejske instalacije u Baru sa 20 rezervoara za gorivo ukupnog skladišnog kapaciteta 110.300 m³.
- 2 avio-servisa u Podgorici i Tivtu;
- vozni park od 18 auto-cisterni za snabdijevanje benzinskih stanica i industrijskih potrošača, i 6 cisterni za snabdijevanje vazduhoplova na aerodromima Tivat i Podgorica.

Kompanija koristi komercijalni brend „EKO“, koji je poznat i vezuje se s visokim kvalitetom u regionu jugoistočne Evrope. Vodeća je naftna kompanija u Crnoj Gori.

1.2. Misija i strateška vizija

Strateška vizija kompanije Jugopetrol AD je da bude „vodeća naftna kompanija u Crnoj Gori koja garantuje snabdijevanje gorivom u državi i predstavlja odgovorni korporativni subjekat“.

Misija kompanije je da snabdijeva crnogorsko tržište na pouzdan i efikasan način, pružajući vrhunske proizvode i usluge, pružajući korisnicima efikasnost i inovativnost, uz poštovanje životne sredine i postizanje najboljih mogućih finansijskih rezultata za svoje akcionare.

Temeljne tačke ove vizije i sredstva za njeno ostvarivanje su:

- naši ljudi
- naši proizvodi koji nude
 - gorivo najvišeg kvaliteta
 - potpuna pokrivenost zemlje
 - široku lepezu proizvoda u maloprodaji koji nijesu gorivo (DAS)
- naša usluga
- društvena odgovornost

1.3. Osnovna načela

Temeljna načela kompanije **Jugopetrol** su u skladu s načelima Hellenic Petroleum Grupe, kako slijedi:

| | |
|---|--|
| <h4>Naša misija</h4> <p>„Energija za život“</p> <p>Proizvodnja i ponuda proizvoda i usluga vrhunskog kvaliteta u sektoru energetike, pružanje efikasnosti i inovacija našim potrošačima na grčkom i na međunarodnim tržištima</p> | <h4>Naša načela</h4> <ol style="list-style-type: none">1. Bezbjednost je uvijek naš prvi prioritet2. Mi nudimo vrijednost našim potrošačima3. Mi poslujemo odgovorno prema društvu i životnoj sredini4. Mi poštujemo kolege i partnere promovirajući meritokraciju, timski rad, inovacije, kontinuirano unapređivanje i orijentaciju ka rezultatima5. Mi ulažemo u održivi razvoj6. Mi kontinuirano unapređujemo našu konkurentnost7. Mi primjenjujemo visoke standarde korporativnog upravljanja8. Mi kreiramo vrijednost za naše akcionare i fokusirani smo na kontinuirano unapređivanje naših rezultata i novčanih tokova |
|---|--|

1.4. Istorija Jugopetrola

1947 Jugopetrol AD osnovan je 12. aprila 1947. godine sa sjedištem u Kotoru, kao preduzeće za eksploataciju i promet nafte i naftnih derivata. Preduzeće je započelo svoj rad sa skromnim resursima i u začecima stvaranja naftne privrede bivše Jugoslavije.

1947-1957 Ovaj period karakteriše početak izgradnje objekata - prvog skladišta, a zatim i benzinskih stanica. Započeta izgradnja skladišta na Ljutoj, u Titogradu (današnjoj Podgorici) i Nikšiću. U tom periodu (1954. godine) izgrađena je prva benzinska stanica na električni pogon u Titogradu, a zatim i benzinske stanice u Kotoru, Baru, Cetinju, Kolašinu i Andrijevici.

1957-1967 Nagli rast potrošnje naftnih derivata zbog razvoja ostalih privrednih djelatnosti u Crnoj Gori. 1964. prvi put počinje potrošnja lož ulja – mazuta.

1964 Započeta je prva faza izgradnje petrolejske instalacije u Baru. Ova petrolejska instalacija je tada bila najmodernije postrojenje na Balkanu.

1970 Od 1970. godine Jugopetrol dobija pravo i na istraživanje hidrokarbonata na teritoriji Crne Gore, i već dugi niz godina, na ovom polju, saraduje sa stranim i domaćim partnerima. U periodu od 1976. do 1981. započete su i završene 3 istražne bušotine. 1989. započeta bušotina UK-1 u blizini Ulcinja, čija je dubina 5.309 m, što je najdublja bušotina izvedena na prostorima tadašnje Jugoslavije.

1992-1996 Jugopetrol posluje kao Javno preduzeće za istraživanje, eksploataciju i promet nafte i naftnih derivata, a decembra 1996. godine transformisan je u Akcionarsko Društvo.

2002 Jugopetrol je postao član Hellenic Petroleum Grupe. Nakon privatizacije kompanije, Hellenic Petroleum, renomirana i poznata grčka naftna kompanija, postala je većinski vlasnik Jugopetrola AD Kotor. Od tada maloprodajna mreža kompanije posluje pod komercijalnim brendom "EKO", poznatim i cijenjenim u zemljama Jugoistočne Evrope.

2014 Jugopetrol AD je preselio svoje sjedište iz Kotora u Podgoricu, glavni grad Crne Gore i administrativno-poslovni centar zemlje. Preseljenje je djelovalo kao katalizator za dalje strukturne reorganizacije preduzeća i veću efikasnost. Nakon ovog poteza, kompanija je promijenila naziv Jugopetrol Kotor AD u Jugopetrol AD.

70 godina je prošlo od osnivanja Kompanije, a Jugopetrol AD i dalje predstavlja dio identiteta Crne Gore. Uporedo sa rastom i razvojem putne mreže, turizma i drugih privrednih grana rastao je i razvijao se i Jugopetrol. Prolazeći kroz mnoge transformacije organizacionog i poslovnog karaktera izrastao je u veliko i moćno preduzeće.

1.5. Opseg poslovanja

Jugopetrol AD, član Hellenic Petroleum Grupe, vodeća je naftna kompanija u Crnoj Gori.

Glavne djelatnosti kompanije su:

- maloprodaja preko najveće mreže benzinskih stanica u Crnoj Gori,
- veleprodaja, uključujući bunker (snabdijevanje plovila gorivom), vazduhoplovstvo, ostale maloprodajne mreže i komercijalne i industrijske kompanije,
- skladištenje i distribucija naftnih derivata.



2. JUGOPETROL AD - AKCIJE

2.1 Akcijski kapital – akcionari

a) Akcijski kapital

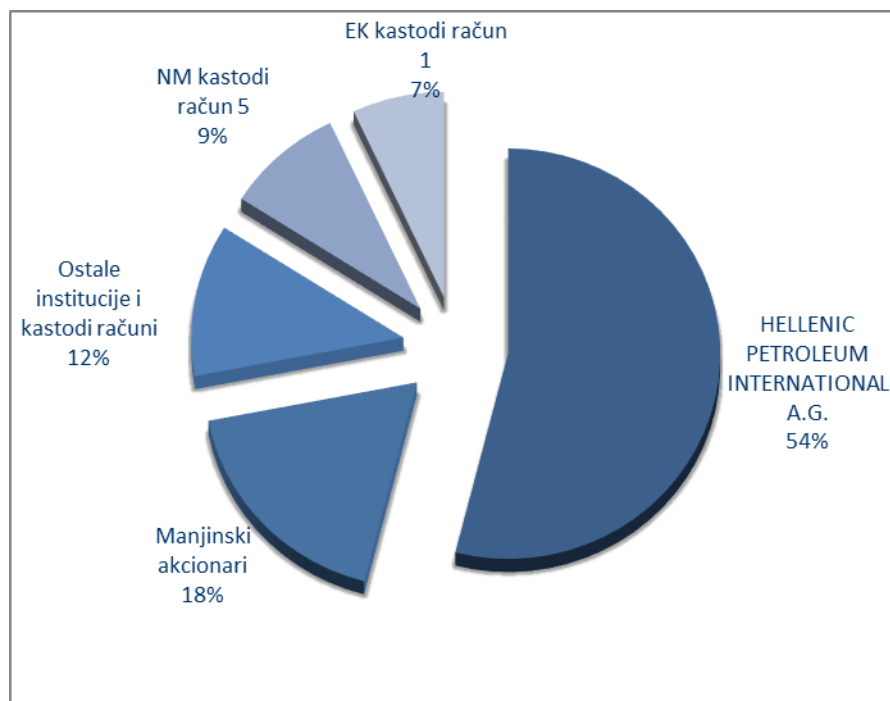
Jugopetrol AD ima osnovni kapital od 67.986.605 eura podijeljen na 4.653.971 akcija nominalne vrijednosti od po 14,61 eura. Kompanija nije izvršila otkup udjela sopstvenih akcija, a ukupan broj akcija je ostao nepromijenjen od privatizacije, dok je cijena akcije fluktuirala kako slijedi:

Pregled kapitala - Jugopetrol AD

| | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|--------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Kapital (€ '000) | 67.987 | 67.987 | 67.987 | 67.987 |
| Broj akcija | 4.653.971 | 4.653.971 | 4.653.971 | 4.653.971 |
| Cijena akcije (€) | 10,00 | 12,50 | 12,66 | 11,70 |

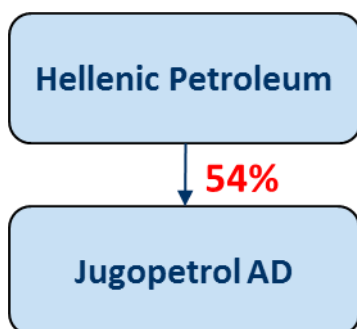
b) Akcionari

Jugopetrol AD ima više od 3.000 akcionara. Većinski akcionar je Hellenic Petroleum International sa 54,35% ukupnih akcija.



2.2 Jugopetrol kao dio Hellenic Petroleum Grupe

Jugopetrol AD je dio Hellenic Petroleum grupe, jedne od najvećih naftnih kompanija na Balkanu. Hellenic Petroleum posjeduje kontrolni udio od 54% osnovnog kapitala kompanije Jugopetrol:



Korporativna struktura Hellenic Petroleum Grupe prikazana je na ilustraciji u nastavku:

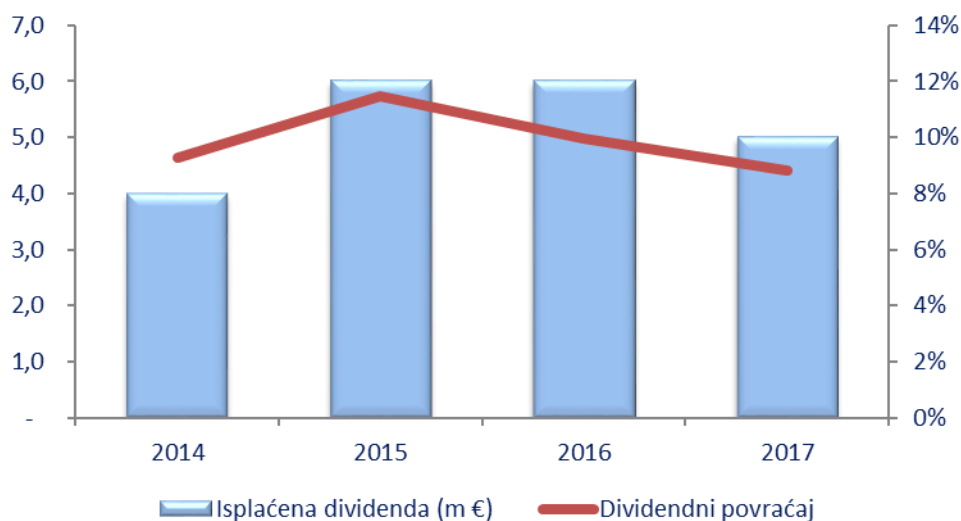
| KORPORATIVNA STRUKTURA GRUPE | |
|---|--|
| Prerada sirove nafte | HELLENIC PETROLEUM S.A. |
| Prodaja goriva | HELLENIC FUELS AND LUBRICANTS INDUSTRIAL AND COMMERCIAL S.A. CALYPSO LTD |
| Hemijski elementi | HELLENIC PETROLEUM S.A. DIAXON A.B.E.E. |
| Međunarodne aktivnosti (prerada sirove nafte i prodaja) | OKTA AD SKOPLJE HELLENIC PETROLEUM CYPRUS LTD RAMOIL CYPRUS LTD EKO BULGARIA EAD EKO SRBIJA AD JUGOPETROL AD |
| Istraživanje i proizvodnja nafte i gasa | HELPE SA-EDISON INTERNATIONAL SPA-PETROCELTIC RESOURCES PLC HELPE SA-VEGAS WEST OBAYED LIMITED HELPE SA-PETROCELTIC MESAHA LIMITED-KUWAIT ENERGY COMPANY & BEACH PETROLEUM |
| Proizvodnja i trgovina energijom | ELPEDISON BV |
| Obnovljivi izvori energije | HELLENIC PETROLEUM - OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE S.A. |
| Inženjering | ASPROFOS S.A. |
| Transport i mreža cjevovoda za sirovu naftu i derivate | A.A.F.P.C. S.A. VARDAX S.A. HELLENIC PETROLEUM APOLLON MARITIME COMPANY HELLENIC PETROLEUM POSEIDON MARITIME COMPANY |
| Prirodni gas | DEPA S.A. |

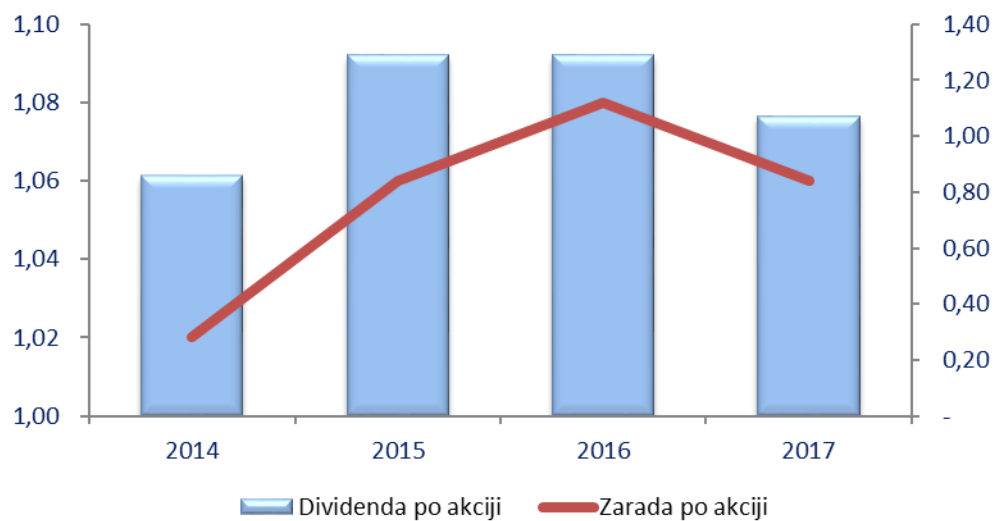
2.3 Tržišni podaci

Tokom 2017. godine prosječna cijena akcija bila je niža za 6% u odnosu na 2016. godinu, ali i dalje veća nego u 2014. i 2015. godini:



| | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|---|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Prosječna cijena akcije (€) | 9,27 | 11,24 | 12,95 | 12,12 |
| Isplaćena dividenda (€) | 4.002.415 | 6.003.627 | 6.003.623 | 5.003.018 |
| Dividenda po akciji (€) | 0,86 | 1,29 | 1,29 | 1,07 |
| Dividendni povraćaj | 9,28% | 11,48% | 9,96% | 8,83% |
| Zarada po akciji (€) | 1,02 | 1,06 | 1,08 | 1,06 |
| Prosječna tržišna kapitalizacija (€ m) | 43,14 | 52,31 | 60,27 | 56,41 |
| Prosječni P/E | 9,09 | 10,60 | 12,00 | 11,43 |





3. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

IZJAVA O KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU

Pravila korporativnog upravljanja u kompaniji zasnivaju se na relevantnim odredbama Zakona o privrednim društvima i Statuta kompanije i drugih internih procedura kojih se kompanija u potpunosti pridržava.

Upravljanje i nadzor nad organizacijom, poslovanjem i kontrolom kompanije sprovodi se putem Skupštine akcionara, Odbora direktora, Revizorskog odbora, Izvršnog direktora, Sekretara kompanije, interne revizije i eksterne revizije.

3.1 Skupština akcionara

Skupština akcionara je vrhovni organ kompanije koji donosi, mijenja i dopunjava Statut, bira i razrješava članove Odbora direktora, imenuje nezavisnog revizora, usvaja godišnje finansijske izvještaje, Izvještaj revizora i Godišnji izvještaj o poslovanju, odlučuje o upravljanju imovinom kompanije čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine kompanije (imovina velike vrijednosti), odlučuje o naknadi za članove Odbora direktora, odlučuje o raspodjeli dobiti i raspodjeli dividende, odlučuje o povećanju i smanjenju kapitala i drugim pitanjima u skladu sa zakonom.

Uloga, odgovornosti, učešće, redovni ili vanredni kvorum učesnika, predsjedavanje, dnevni red i vođenje postupaka Skupštine akcionara kompanije opisani su Statutom i Poslovníkom o radu Skupštine akcionara kompanije.

Tokom 2017. godine održana je jedna (1) Skupština akcionara, odnosno Godišnja skupština akcionara koja je održana 10. maja 2017. godine.

3.2 Odbor direktora

Odbor direktora je vrhovni izvršni organ kompanije. Odbor direktora sprovodi odluke Skupštine akcionara, formuliše razvojnu politiku i strategiju kompanije, prati i kontroluje upravljanje kompanijom, obezbjeđuje sistem interne kontrole, određuje organizaciju kompanije, donosi odluke o investicijama, usvaja godišnje planove poslovanja, imenuje komisije i radna tijela za izvršavanje određenih zadataka.

Odbor direktora se sastoji od sedam (7) članova koje bira Skupština akcionara na period od jedne (1) godine.

Članovi Odbora direktora imaju pravo na naknadu za svoj rad, a čiji fiksni iznos određuje Skupština akcionara. Odbor direktora bira predsjedavajućeg među svojim članovima.

Predsjedavajući Odbora direktora ovlašten je da: saziva i predsjedava sjednicama Odbora direktora, prati i zadužen je za sprovođenje odluka Odbora direktora, obavlja poslove pripreme programa i razvojne strategije kompanije, koordinira i sprovodi poslovnu saradnju s domaćim i stranim partnerima i međunarodnim organizacijama, obezbjeđuje informacije o cjelokupnom radu i poslovanju kompanije Odboru direktora u najkraćem roku.

Uloga, odgovornosti, predsjedavanje, dnevni red i vođenje postupaka Odbora direktora opisani su Statutom i Poslovníkom o radu Odbora direktora.

Struktura Odbora direktora tokom 2017. godine i 31. decembra 2017. godine bila je:

- Konstantinos Mademlis - predsjedavajući Odbora direktora
- Dimitrios Gavriilidis - član
- Stamatia Psyllaki - član
- Dimitrios Parodos - član
- Efsthathios Devves - član
- Jelena Mrkobrada - član
- Tripko Krgović * – član

** posjeduje 7.777 akcija Jugopetrol-a*

Devet (9) sastanaka Odbora direktora održano je 2017. godine.

3.3 Revizorski odbor

Revizorski odbor je imenovan od strane Odbora direktora.

Cilj Revizorskog odbora je da podrži Odbor direktora u ispunjavanju svojih odgovornosti koje se odnose na finansijsko izvještavanje, sisteme interne kontrole, proces revizije i usklađenost sa zakonskom regulativom i kodeksom ponašanja.

Revizorski odbor prati sljedeće postupke u kompaniji: efikasnost upravljanja rizicima, efikasnost sistema internih kontrola, korporativno finansijsko izvještavanje, aktivnosti interne i nezavisne eksterne revizije.

Revizorski odbor se sastoji od tri (3) člana.

Sastav Revizorskog odbora kompanije u 2017. godini bio je:

- Gerasimos Stanitsas
- Dimitrios Parodos
- Dimitrios Gavriilidis

Tri (3) sastanka Revizorskog odbora održana su 2017. godine.

3.4 Interna revizija

Zaduženje nezavisne Službe Interne revizije je da obezbijedi, putem periodičnih procjena, da su identifikacione procedure i upravljanje rizicima koje sprovodi menadžment adekvatnog karaktera, da sistem interne kontrole djeluje efikasno i da su informacije koje se prenose izvršnom direktoru u odnosu na sistem interne kontrole pouzdane i odgovarajućeg kvaliteta.

Interna revizija prati implementaciju preporuka koje je sačinila u postupku interne revizije. Ukoliko postoje povezani zaključci se periodično (kvartalno, polugodišnje ili godišnje) saopštavaju izvršnom direktoru i Odboru za reviziju.

4. ORGANIZACIONA STRUKTURA JUGOPETROLA AD

4.1 Izvršni direktor i ključno rukovodstvo

Izvršnog direktora kompanije imenuje Odbor direktora.

Prava i dužnosti izvršnog direktora uređeni su Zakonom o privrednim društvima i Statutom kompanije. Izvršni direktor kompanije upravlja svakodnevnim aktivnostima kompanije, sprovodeći svoje operativne aktivnosti u skladu s odlukama Odbora direktora i Skupštine akcionara i preduzima sve radnje u skladu sa ciljevima Plana poslovanja i odgovornostima uređenim Statutom i na zahtjev Odbora direktora, a u skladu sa internim pravilima i politikom upravljanja koje definiše Odbor direktora, priprema i predlaže planove poslovanja i razvoja, podnosi predloge unutrašnje organizacije i Akta o sistematizaciji radnih mjesta, odlučuje o zapošljavanju novih radnika u kompaniji, u skladu s planovima i potrebama kompanije, zaključuje ugovore u skladu sa svojim ovlašćenjima, formira radne grupe, ekspertske timove i komisije za izvršavanje određenih zadataka.

U 2017. godini, tim ključnog rukovodstva sastojao se od sljedećih članova:

| Ime i Prezime | Sektor | Od | Do | Broj akcija |
|-----------------------|----------------------------|-----------|------------|-------------|
| Antonis Semelides | CEO | 8.3.2017 | - | - |
| Andreas Triantopoulos | CEO | 1.1.2015 | 7.3.2017 | - |
| Radovan Raičević | Pravna služba | 20.6.2002 | - | 880 |
| Veselin Gačević | Operacije i logistika | 1.4.2014 | - | 533 |
| Vlado Samardžić | Razvoj mreže | 1.6.2013 | - | 737 |
| Panagiotis Loukas | Finansije i administracija | 1.10.2015 | - | - |
| Slobodanka Radulović | HR | 1.11.2015 | 31.10.2017 | - |
| Dragan Nikolić | Komercijala | 1.12.2016 | - | - |
| Vesna Spaić | Sekretar društva | 1.4.2011 | - | - |

4.2 Administrativna organizacija kompanije – Organizaciona šema

Organizaciona struktura kompanije zasniva se na tri glavna stuba:

- Sektor Komercijale
- Sektor Operativnih poslova i logistike
- Sektor Finansija i administracije

Pored navedenog, Jugopetrol AD ima pet dodatnih službi: Pravni poslovi, Ljudski resursi, Interna kontrola, Razvoj mreže i Bezbjednost i zaštita.

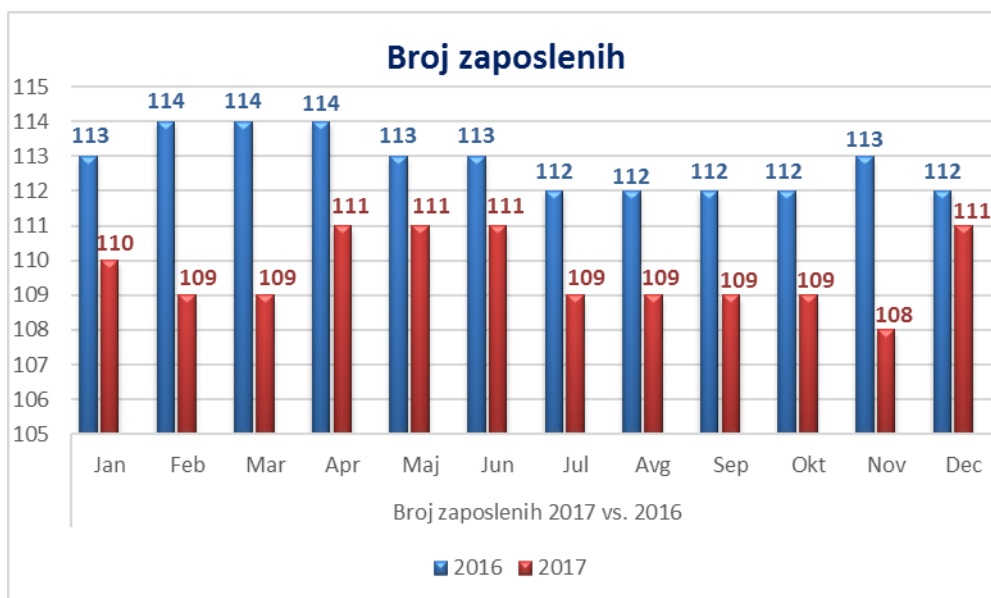
Struktura kompanije je predstavljena na grafiku:



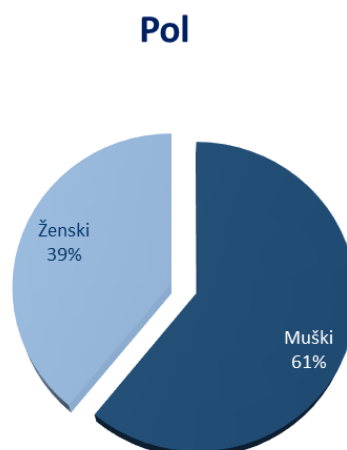
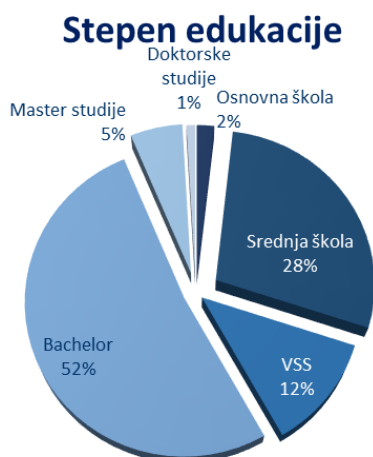
4.3 Zaposleni

Na kraju 2017. godine Jugopetrol AD je imao 111 zaposlenih. Broj zaposlenih podijeljen je na:

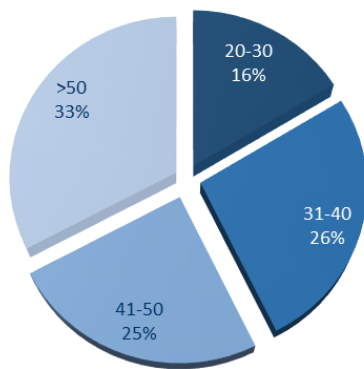
- zaposlene po ugovoru na neodređeno vrijeme - 90
- zaposlene po ugovoru na određeno vrijeme - 21



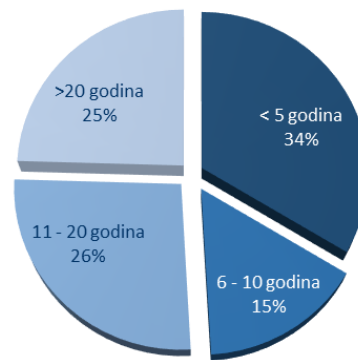
Struktura zaposlenih prikazana je u sljedećim grafikonima:



Starosna struktura



Godina u kompaniji



5. GLAVNA OSNOVNA SREDSTVA JUGOPETROLA AD

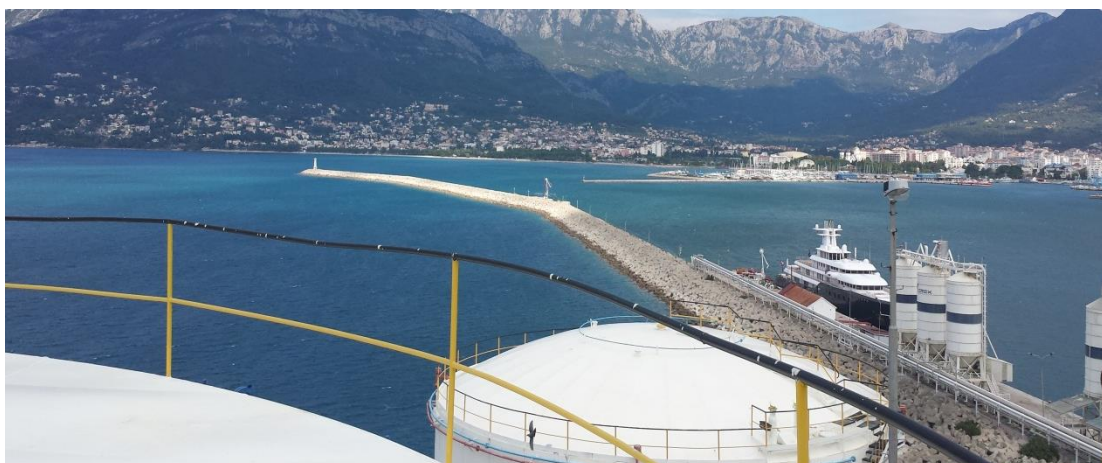
5.1 Petrolejska instalacija Bar

Skladišni terminal u Baru je izgrađen 1966., i njegovi kapaciteti su dva puta proširivani, 1974. i 1990. godine. To je najveći terminal u zemlji, sa mogućnošću prijema i otpreme goriva brodom, autocistijernama ili vagonskim cistijernama. Raspolaže sa 20 rezervoara, ukupnog kapaciteta 110.300 m³.



Glavne aktivnosti Petrolejske instalacije Bar:

- Prijem goriva sa brodova (tankera) (iz rafinerija Hellenic Petroleum)
- Mogućnost prijema goriva vagon ili auto cistijernama
- Skladištenje
- Isporuka goriva:
 - autocistijernama,
 - vagon cistijernama,
 - plovilima u bunker stanicima.





5.2 Avio servisi

5.2.1 Avio servis Tivat

Avio servis Tivat se nalazi na aerodromu Tivat, jednom od glavnih aerodroma u regionu. Glavne aktivnosti avio servisa čine prijem goriva autocistijernama (sa Instalacije Bar), skladištenje i snabdijevanje vazduhoplova. Proizvodi koji se isporučuju su gorivo za mlazne motore Jet A-1 i avionski benzin AvGas 100 LL.

Takođe posjeduje internu benzinsku stanicu (EurosUPER 95 i Euro dizel) za snabdijevanje sopstvenih vozila i specijalnih aerodromskih vozila.



5.2.2 Avio servis Podgorica

Avio servis Podgorica se nalazi na aerodromu u Golubovcima, u Podgorici, glavnom gradu Crne Gore. Glavne aktivnosti avio servisa čine prijem goriva autocistijernama (sa Instalacije Bar), skladištenje i snabdijevanje vazduhoplova. Proizvodi koji se isporučuju su gorivo za mlazne motore Jet A-1 i avionski benzin AvGas 100 LL.

Takođe posjeduje internu benzinsku stanicu (Euro dizel) za snabdijevanje sopstvenih vozila i specijalnih aerodromskih vozila.

5.3 Služba za prevoz goriva

U cilju efikasnog zadovoljavanja potreba benzinskih stanica i veleprodajnih potrošača, Jugopetrol AD posjeduje autocistijerne za prevoz i isporuku goriva u podzemne i nadzemne rezervoare, pomoću pumpe ili slobodnim padom, kroz crijeva za iskrcaj različitog prečnika i načina spajanja, i opremljene volumetrima za mjerenje iskrcane količine, sve u zavisnosti od tehničkih karakteristika prijemnika ili specifičnih zahtjeva pojedinačnih potrošača. Volumetri su zvanično baždareni od strane Zavoda za metrologiju Crne Gore.

Sve autocistijerne su propisno registrovane, posjeduju ADR sertifikat za prevoz opasnih materija, kao i licencu za komercijalni prevoz naftnih derivata koju izdaje Regulatorna agencija za energetiku.



5.4 Upravna zgrada

U decembru 2014, sjedište Jugopetrola AD je preseljeno u novu zgradu u Podgorici. Zgrada se nalazi u blizini centra grada, na obali rijeke Morače. Ovo je jedna od dvije susjedne zgrade koje je izgradila ovdašnja građevinska kompanija "Neksan", pri čemu se u drugoj zgradi nalazi "Universal Capital Banka". Zgrada ima prizemlje, četiri sprata, suteren i podzemnu garažu. Jugopetrol je vlasnik drugog, trećeg i četvrtog sprata.



Neto površina svakog sprata je oko 410 m², tako da je u vlasništvu Jugopetrola ukupno oko 1.230 m².

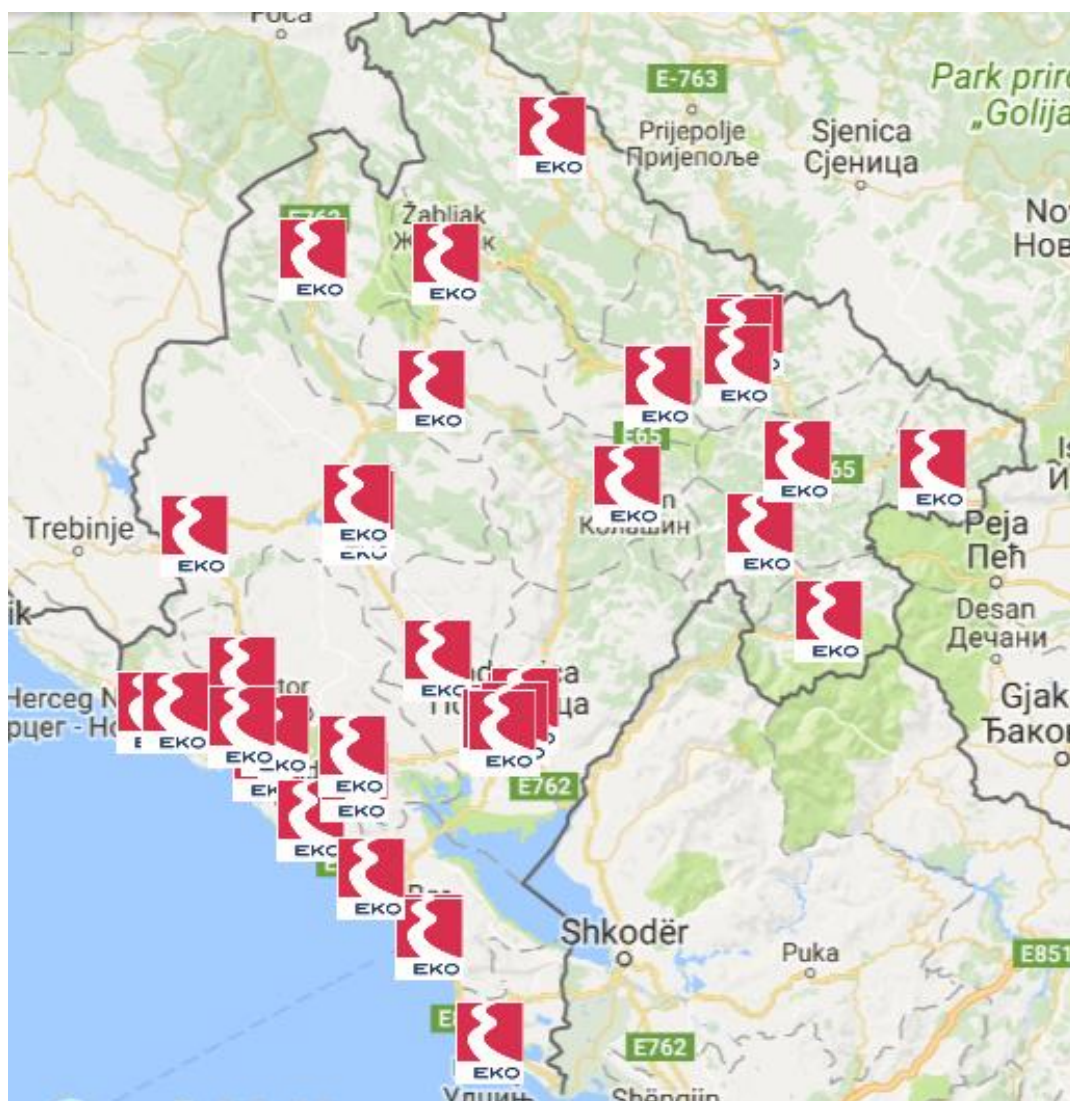
Poslovni prostor se sastoji od kancelarija za menadžment, "open space" kancelarija i multimedijalnih sala za sastanke. Na svakom spratu se nalazi kuhinja, kako bi se osoblju omogućio ugodan rad. U zgradi je ugrađena LED rasvjeta, sa sistemima za detekciju prisustva i automatskim podešavanjem nivoa osvjetljenja, zavisno od nivoa dnevne svjetlosti.

5.5 Benzinske stanice

Maloprodajna mreža Jugopetrola se sastoji od 40 benzinskih stanica i 3 jahting servisa, koji pokrivaju cjelokupnu državu.

Maloprodajna mreža funkcioniše po COMO principu, i podijeljena je u tri regije: južnu, centralnu i sjevernu.

Promet u centralnoj oblasti je uglavnom ujednačen tokom godine, dok promet u sjevernoj, a naročito u južnoj regiji pokazuju veću sezonalnost (promet u ljetnjim mjesecima je značajno povećan, pod uticajem turističkih aktivnosti).





BS Bijelo Polje 2

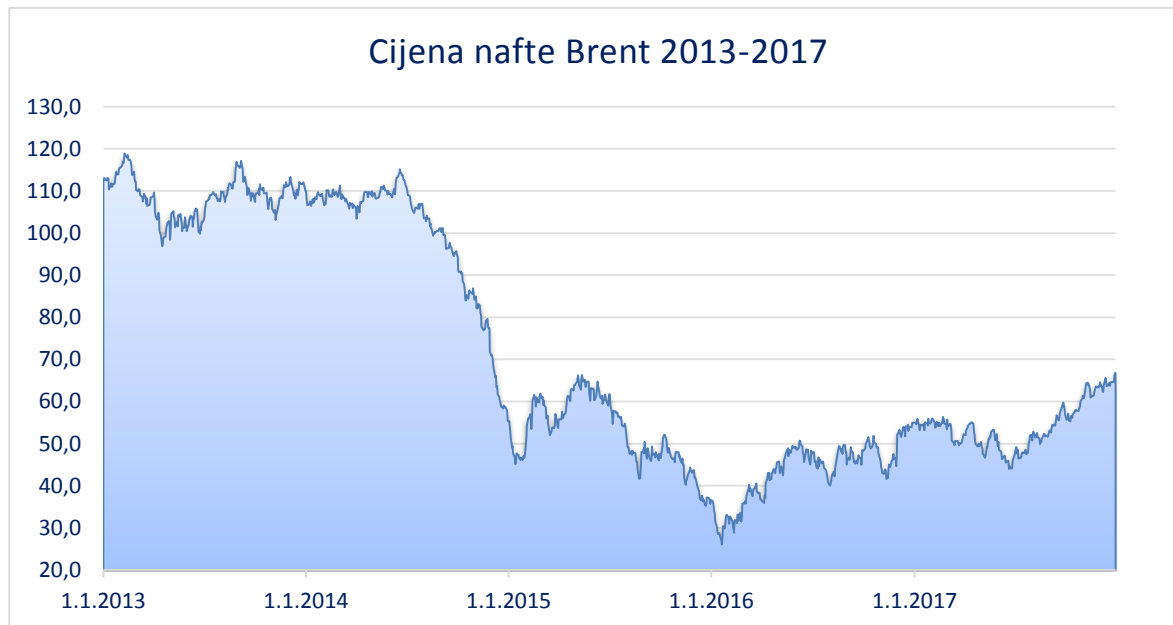


BS Podgorica 10

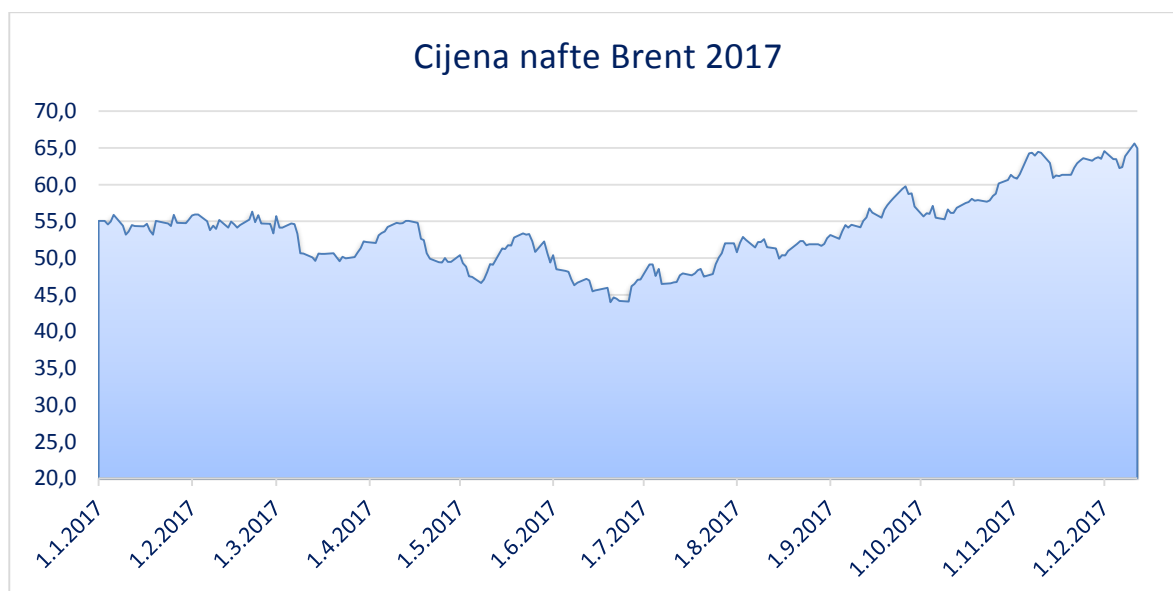
6. POSLOVNO OKRUŽENJE

6.1 Globalni ekonomski podaci

6.1.1 Cijene nafte



Tokom posljednje tri godine, naftna industrija je doživjela najveći pad od 1990-ih. Početkom 2016. godine cijena nafte pala je ispod 30 dolara i do kraja godine cijena je iznosila preko 50 dolara.



Godine 2017. bili smo svjedoci vrlo nestabilnog tržišta nafte. Cijena Brenta značajno se smanjila u prvom dijelu godine i dosegla je najnizu vrijednost od 45 dolara po barelu zbog povećanja ponude koju su vodile SAD, čija je proizvodnja dostigla jednogodišnji maksimum.

Od jula smo vidjeli preokret negativnog trenda koji je vodio većoj potražnji i geopolitičkim tenzijama. Nakon toga, cijene nafte nastavile su da rastu i u decembru su dostigle višegodišnju maksimalnu cijenu od preko 65 dolara po barelu.

6.2 Makroekonomska okruženje u Crnoj Gori

Ekonomija Crne Gore nastavlja da raste umjerenom brzinom, a rast se očekuje u srednjoročnom periodu, podstaknut sprovođenjem velikih investicionih projekata, uključujući izgradnju autoputa Bar-Boljare. MMF predviđa da će ekonomija u 2017. godini rasti za 3%, a u 2018. godini za 2,75%, uz planiranu fiskalnu konsolidaciju koja će djelovati kao umjereno usporavanje rasta.

Sprovođenje velikih infrastrukturnih projekata koje finansira država će doprinijeti ekonomskom rastu, dok će prateće korišćenje fiskalnih resursa doprinijeti značajnom porastu državnog duga, koji je 2016. godine dostigao 78% BDP-a. Izvor fiskalne ranjivosti su i velike potrebe za refinansiranjem u narednim godinama.

Prepoznajući potrebu za smanjenjem javnog duga, Vlada je krenula na put fiskalne konsolidacije, počevši od budžeta za 2017. godinu. Zatim, Vlada je u junu 2017. godine objavila srednjoročnu strategiju fiskalne konsolidacije koja će, ako bude sprovedena, značajno ojačati fiskalnu poziciju. Predviđanja MMF-a su da će fiskalne mjere vlade povećati primarni fiskalni suficit do 4,5% BDP-a do 2020. godine, čime će državni dug pasti na 66% BDP-a do 2020. godine.

Uslovi u bankarskom sektoru i dalje jačaju, poboljšavajući kvalitet imovine i oporavljajući kreditni rast. Međutim, iznos nenaplativih kredita i dalje ostaje povišen, a čini se da je previše banaka na tržištu, što predstavlja izazov za njihovu profitabilnost.

Nedostatak nezavisne valute i smanjenje fiskalnog prostora ograničavaju sposobnost Crne Gore da apsorbuje šokove, čime se naglašava potreba za poboljšanjem ekonomske fleksibilnosti kako bi se rast dugoročno održao.

Slaba produktivnost rada, nivo zaposlenosti i veliki neformalni sektor ograničavaju potencijalni rast. Vladini planovi za reformu Zakona o radu pružaju priliku za poboljšanje fleksibilnosti ishoda na tržištu rada, povećanje stope učešća i smanjenje neformalnosti.

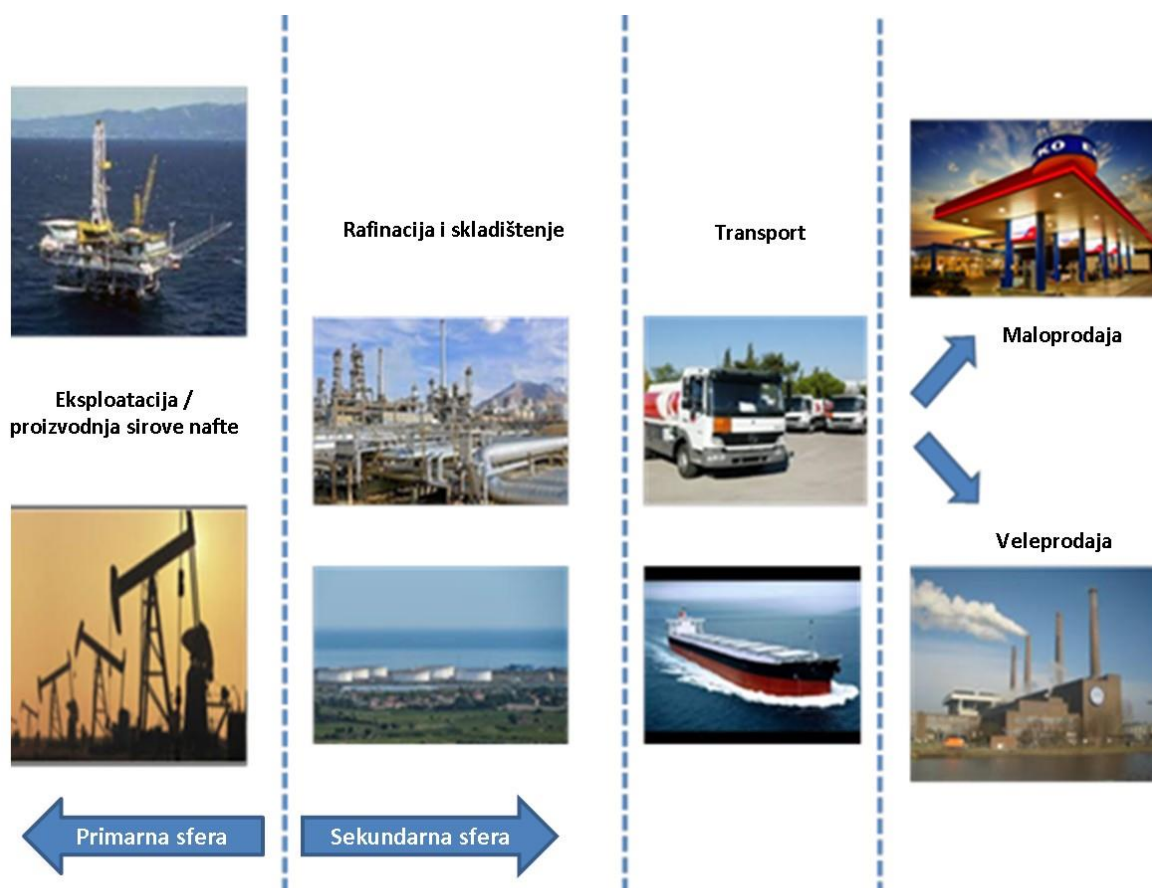
| Makroekonomski podaci | 2016A | 2017P | 2018P | 2019P | 2020P | 2021P | 2022P |
|------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Realni rast BDP-a | 2,5% | 3,0% | 2,8% | 2,7% | 2,2% | 3,0% | 3,1% |
| Stopa inflacije | -0,3% | 2,1% | 2,6% | 1,8% | 1,7% | 1,8% | 1,9% |
| Stopa nezaposlenosti | 17,7% | 17,8% | 17,5% | n/a | n/a | n/a | n/a |
| Javni bruto dug | 70,0 | 71,6 | 73,6 | 74,1 | 69,5 | 64,4 | 59,7 |
| Bilans javnog duga | -6,0% | -6,4% | -5,6% | -4,9% | 1,9% | 1,9% | 1,9% |
| Bilans tekućeg računa | -19,0 | -20,2 | -21,2 | -19,7 | -13,7 | -14,1 | -14,0 |
| Strane direktne investicije | 9,8 | 10,3 | 10,4 | 10,4 | 10,5 | 10,3 | 10,2 |

Izvor: IMF Statement, Septembar 2017

6.3 Opšti opis tržišta nafte u Crnoj Gori

Distributivni kanali goriva u Crnoj Gori uključuju prodaju krajnjim potrošačima ili veleprodajnim potrošačima, gdje spadaju komercijalni i industrijski kupci, a takođe i prodaju kupcima u vazdušnom saobraćaju i u bunkeru (snabdijevanje plovila gorivom).

U dijagramu u nastavku prikazan je ciklus nafte od ekstrakcije do distribucije i prodaje do krajnjih korisnika:



6.4 Zakonodavni okvir

Sektor naftnih derivata uređuje se sljedećim zakonima i propisima:

- Zakon o energetici,
- Zakon o zaštiti vazduha,
- Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda,
- Zakon o inspeksijskom nadzoru,
- Uredba o načinu obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata,
- Uredba o graničnim vrijednostima sadržaja zagađujućih materija u tečnim gorivima naftnog porijekla.

Kontrola kvaliteta proizvoda

Kvalitet naftnih derivata koji se mogu naći na tržištu je propisan „Pravilnikom o kvalitetu i kontroli kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla“ i nacionalnim standardima za goriva u automobilske industriji, MEST EN 228 za benzin i MEST EN 590 za dizel. Osim toga, ovaj propis uređuje planiranje i sprovođenje programa praćenja kvaliteta naftnih derivata na benzinskim stanicama, koji se izrađuje na osnovu standarda EN 14274. Program uključuje:

- metodologiju za izradu programa (MEST EN 14274 - Aneks D),
- način uzorkovanja, broj i učestalost uzimanja uzoraka goriva na benzinskim stanicama (MEST EN 14275)
- način uzorkovanja, broj i učestalost uzimanja uzoraka dizel goriva na skladištima (MEST EN ISO 3170)

Uzorkovanje i laboratorijske analize vrši ovlašćeno pravno lice, akreditovano prema MEST ISO / IEC 17025 standardu.

Regulacija sektora

U skladu sa Zakonom o energetici, Regulatorna agencija za energetiku je donijela Pravilnik o licencama za obavljanje energetske djelatnosti u Crnoj Gori. S tim pravilima, u području nafte i gasa, RAE je izdala tri vrste licenci (period važenja licenci stavljen u zagradama) za:

- komercijalni transport naftnih derivata i gasa (10 godina),
- skladištenje i distribuciju naftnih derivata i gasa (15 godina)
- prodaju i snabdijevanje naftnim derivatima i gasom (8 godina).

Prema Zakonu o energetici, predmet regulacije u sektoru nafte i gasa su veleprodaja i maloprodaja, snabdijevanje krajnjeg potrošača, skladištenje i transport naftnih derivata i tečnog naftnog gasa.

Velik broj korisnika licence za određenu aktivnost odražava visok nivo interesa učesnika na tržištu, što je preduslov za konkurenciju u sektoru. Uz izuzetak Montenegro Bonus-a doo Cetinje, gotovo sve druge kompanije su u privatnom vlasništvu.

7. POSLOVNE AKTIVNOSTI JUGOPETROLA AD

7.1 Obezbjedenje kvaliteta goriva

Jugopetrol AD se ekskluzivno snabdijeva iz rafinerija Hellenic Petroleum u Grčkoj, gdje se proizvodi najnovija generacija automobilskih i avionskih goriva koja omogućavaju tih i efikasan rad savremenih motora uz minimalnu emisiju.

Goriva se iz rafinerije prevoze do petrolejske instalacije u Baru brodovima-tankerima sa duplim plaštom, čime je mogućnost ekoloških incidenata svedena na minimum.

Svaka isporučena količina goriva iz rafinerije se označava jedinstvenim brojem serije, koji omogućava Jugopetrolu da prati i kontroliše kvalitet goriva u svim fazama prijema, skladištenja i distribucije goriva.

Praćenje kvaliteta goriva počinje u rafineriji, i odgovarajući sertifikat o kvalitetu prati gorivo ukrcano u tanker. Po prispjeću tankera na instalaciju Bar, gorivo se uzorkuje i analizira u lokalnoj laboratoriji "Jugoinspekt Control" u Baru, i prijem goriva sa tankera počinje tek nakon što analiza potvrdi da kvalitet goriva odgovara parametrima navedenim u sertifikatu.

Kvalitet goriva se ponovo provjerava u rezervoarima na instalaciji Bar nakon iskrcaja, i isporuka goriva krajnjim potrošačima se dozvoljava tek nakon što gorivo prođe analizu kvaliteta u akreditovanoj laboratoriji. Analize se vrše u laboratorijama "Institut za transport" u Podgorici i "Jugoinspekt" u Beogradu, koje su akreditovane po standardu ISO/IEC 17025 od strane odgovarajućih akreditacionih tijela Crne Gore i Srbije.

Na bazi ovih analiza, izdaje se sertifikat o kvalitetu goriva, koji prati svaku isporuku goriva kao dokaz da je naše gorivo u saglasnosti sa odgovarajućim nacionalnim standardima, MEST EN 590 za dizel goriva i MEST EN 228 za benzine.

Kontrola kvaliteta goriva se nastavlja prema krajnjem potrošaču na benzinskoj stanici, gdje je praćenje kvaliteta goriva zakonski regulisano "Zakonom o zaštiti kvaliteta vazduha" (Sl. list Crne Gore 43/15), i sprovodi ga Agencija za zaštitu životne sredine (EPA), na bazi "Programa praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla", u koji su uključene sve benzinske stanice i terminali u Crnoj Gori.

Pored toga, Jugopetrol nasumično uzima uzorke goriva u svim fazama distribucije, kako bi se obezbijedilo da će gorivo zadržati isti visok kvalitet sve dok stigne do krajnjeg potrošača.



U laboratoriji se određuju sljedeće karakteristike goriva:

Dizel:

- Specifična masa,
- Viskoznost,
- Sadržaj sumpora,
- Tačka paljenja,
- Tačka filtrabilnosti,
- Destilacija na atmosferskom pritisku,
- Sadržaj vode,
- Cetanski broj i cetanski indeks,
- Korozija bakarne trake,
- Sadržaj različitih ugljovodonika.

Benzini:

- Specifična masa,
- Oktanski broj,
- Sadržaj sumpora,
- Napon pare i indeks parnog čepa,
- Destilacija na atmosferskom pritisku,
- Sadržaj vode,
- Sadržaj različitih ugljovodonika i oksigenata.

7.2 Goriva kojima se snabdijeva domaće tržište

Jugopetrol AD, članica Hellenic Petroleum grupe, posluje na domaćem i međunarodnom tržištu naftnih derivata, koji se proizvode u tri rafinerije Hellenic Petroleum grupe (Aspropirgos, Elefsina, Solun).

Jugopetrol AD snabdijeva domaće tržište gorivom, uljima i mazivima kroz maloprodajne i veleprodajne kanale:

7.3 Maloprodaja goriva

Prodaja goriva na domaćem tržištu se odvija kroz maloprodajnu mrežu benzinskih stanica koje posluje po COMO principu ("Company Owned, Manager Operated", benzinska stanica je u vlasništvu Jugopetrola, a njome upravlja poslovođa-zakupac).

Dostupni naftni derivati su:

- Benzin
 - Bezolovni benzin 95
 - Bezolovni benzin 98
- Dizel
- Tečni naftni gas, TNG

Benzin

Bezolovni benzini 95 oktana i 98 oktana se prodaju pod brendom Eurosuper 95EKONOMY i Eurosuper 98. Glavne prednosti ovih goriva su:

- poboljšane performanse motora,
- smanjenje trenja i zaštita motora od habanja,
- ekološka prihvatljivost (niže emisije zagađivača),
- smanjena potrošnja goriva za 4%.

Dizel

Dostupan pod komercijalnim nazivom Aviodizel. Radi se o posebnoj vrsti goriva koja u sebi kombinuje vrhunske performanse. Aviodizel:

- je posebno tretiran filterima razvijenim za avionski saobraćaj, kako bi se iz goriva uklonile i najmanje nečistoće,
- povećava iskorišćenje snage motora,
- direktno smanjuje buku motora,
- obezbjeđuje izvanrednu zaštitu od korozije u svim vrstama motora,
- sprečava stvaranje naslaga na brizgaljkama,
- smanjuje emisiju azotnih oksida i nesagorjelih čestica,
- smanjuje troškove održavanja i obezbjeđuje duži životni vijek motora.

TNG

Tečni naftni gas je smješa propana i butana, koja se isporučuje kao motorno gorivo (autogas) ili u bocama. Koristi se kao izvor toplote (npr. u fabrikama, hotelima, domaćinstvima, itd.), kao i gorivo za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem. Ciljna gustina je 0,57 gr/ cm³.

7.4 Veleprodaja goriva

Goriva se u veleprodaji na domaćem tržištu isporučuju komercijalnim i industrijskim potrošačima, privatnim benzinskim stanicama, te potrošačima u vazdušnom i pomorskom saobraćaju.

Komercijalni i industrijski potrošači

Ovaj segment zadovoljava potrebe svih komercijalnih i industrijskih potrošača u zemlji za naftnim derivatima.

Dostupni proizvodi su:

- Benzini
- Dizel
- Lož ulje
- Gasno ulje
- Gorivo za mlazne motore Jet A-1

Jugopetrol AD je prvi izbor kad je u pitanju gorivo za komercijalne i industrijske potrošače, sa dosljednošću i pouzdanošću koja karakteriše najveću naftnu kompaniju na crnogorskom tržištu.

Poznajući potrebe potrošača tokom dugog niza godina, Jugopetrol AD obezbeđuje količinu i kvalitet isporučenih proizvoda, brzinu isporuke i vrhunske tehničke karakteristike ponuđenih rješenja.

Pomorski saobraćaj

U segmentu pomorskog saobraćaja, dostupne su dvije vrste goriva:

- Gasno ulje, gorivo za brodske motore sa sadržajem sumpora do 0,1%. Namijenjeno za upotrebu na manjim plovilima, gliserima i elektromehaničkim motorima većih brodova, i
- Dizel, najčešće korišćena vrsta goriva u ovom segmentu u Crnoj Gori.



Vazdušni saobraćaj

Jugopetrol AD snabdijeva potrošače na oba crnogorska aerodroma (Podgorica i Tivat). Jedini je snabdjevač u vazdušnom saobraćaju u Crnoj Gori. Proizvod koji se plasira je gorivo za mlazne motore Jet A-1, proizveden u skladu sa najnovijim standardima za kontrolu kvaliteta goriva i bezbjednost punjenja u letjelice u civilnom vazduhoplovstvu (Aviation Fuel Quality Requirements for Jointly Operated Systems, AFQRJOS), koje propisuje zajednička inspekcija pri IATA komisiji za kontrolu kvaliteta goriva (Joint Inspection Group, JIG). Ovo gorivo se proizvodi po striktnim i kontrolisanim specifikacijama, i na aerodromima se isporučuje u vazduhoplove posebnim autocistijernama. Ciljana gustina ovog goriva je 0,8 gr / cm³.



7.5 Maloprodaja dodatnog asortimana

Osim goriva, Jugopetrol AD prodaje i druge proizvode na svojim benzinskim stanicama kako bi se:

- zadovoljile potrebe potrošača
- privukao veći broj potrošača na benzinskim stanicama



Glavne kategorije proizvoda kojima se trguje u prodavnicama na benzinskim stanicama su: grickalice, cigarete, kafa, hrana, ulja i maziva, tečni naftni gas u bocama. Na odabranim stanicama postoji i autoperionica.

Doprinos ukupnom prihodu relativno je mali jer postoji velika konkurencija od strane drugih mini marketa.

7.6 Cjenovna politika

7.6.1 Formiranje cijena nafte

Trgovanje sirovom naftom i gorivom može se odvijati na fizičkim tržištima, kao i na međunarodnim berzama (finansijskim tržištima) po cijenama koje se formiraju na dnevnoj osnovi u skladu sa pravilima ponude i potražnje. Fizička tržišta služe za fizičku isporuku količina putem bilateralnih ugovora o isporuci. Berze služe za sakupljanje i isporuku dobara u budućnosti putem standardizovanih terminskih ugovora (fjučersi i forvardi). Samo 1-3% tih ugovora rezultiraju fizičkom isporukom, a ostatak se prodaje prije dospijeca. Cijene na berzama povezane su s cijenama ugovora na fizičkim tržištima.

Referentne cijene naftnih derivata se objavljuju u „Platt's European Marketscan“ i predstavljaju cijene realizovanih transakcija konkretnog dana, za određeni broj kategorija sirove nafte i goriva (s posebnim specifikacijama i veličinama tereta), po geografskom području i vrsti ugovora (FOB ili CIF):

- FOB (franko brod): prodajna cijena proizvoda na navedenoj luci otpreme
- CIF (cijena sa osiguranjem i vozarinom): Uključuje FOB cijenu + osiguranje za transport proizvoda, kao i prevoz proizvoda do dodijeljene luke za istovar

$$\text{CIF} = \text{FOB} + \text{osiguranje} + \text{transport}$$

7.6.2 Cjenovna politika Jugopetrol AD

Maksimalne maloprodajne cijene naftnih derivata i marže u Crnoj Gori definisane su shodno odluci Vlade na osnovu Uredbe o načinu obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata.

Maloprodajna cijena

Maksimalna maloprodajna cijena (MM) obračunava se sledećom formulom koja rezultira maksimalnom maloprodajnom cijenom za svaki naftni proizvod izraženom u €/lit.

$$MR = (X1 * X2 * D) + X3 + X4, \text{ €/lit}$$

X1 = prosjek cijena naftnih derivata objavljenih u „Platt's European marketscan“ za CIF mediteranski paritet Genova/Lavera u periodu od 14 kalendarskih dana neposredno prije ponedjeljka plus fiksna tržišna premija.

X2 = prosjek prodajnih deviznih kurseva izraženo u €/USD koji je objavljen od strane Centralne banke Crne Gore, za prethodno navedeni period od 14 kalendarskih dana neposredno prije ponedjeljka.

D = gustina konverzije koja konvertuje tone u litre.

X3 = ukupni porezi koji uključuju uvozne poreze i dažbine (uključujući pristanišni porez), trošarine i sve ostale poreze prema zakonima Crne Gore.

X4 = Fiksni iznos u €/lit, koji uključuje sljedeće:

- međunarodno priznat maksimalni gubitak od 0,5%;
- troškovi uvoza, otpreme, rukovanja i proviziju banke;
- troškovi skladištenja, prevoza i distribucije;
- maloprodajne troškove; i
- bruto marža za naftnu kompaniju.

Obračun se vrši svakog drugog ponedjeljka ili narednog dana ako ponedjeljak nije radni dan. Ako je bilo koji element formule formule X1, X2, X3 ili X4 ili njihov ukupni iznos 5% ili više (tj. ± 5% ili više) veći ili manji od važećih vrijednosti, primijenit će se nova maksimalna maloprodajna cijena obračunata navedenom formulom.

Veleprodajna cijena

Veleprodajne cijene zasnivaju se na maksimalnim maloprodajnim cijenama, uz dodatne popuste koji se primjenjuju na osnovnu cijenu, zavisno od kanala veleprodaje, potrošača i kolaterala.

Faktori koji utiču na popust su uslovi isporuke (dogovoreni s kupcem), uslovi plaćanja (dogovoreni s kupcem), kolaterali koje nude kupci za plaćanje na odloženo, kvalitet i specifikacija prodatog proizvoda, količina prodatih proizvoda (odnosi se na posljednju isporuku kao i mjesečnu ili godišnju potrošnju), buduće mogućnosti za širenje poslovanja s određenim kupcem, mogućnosti za povećanje prodatih količina i konkurencija.

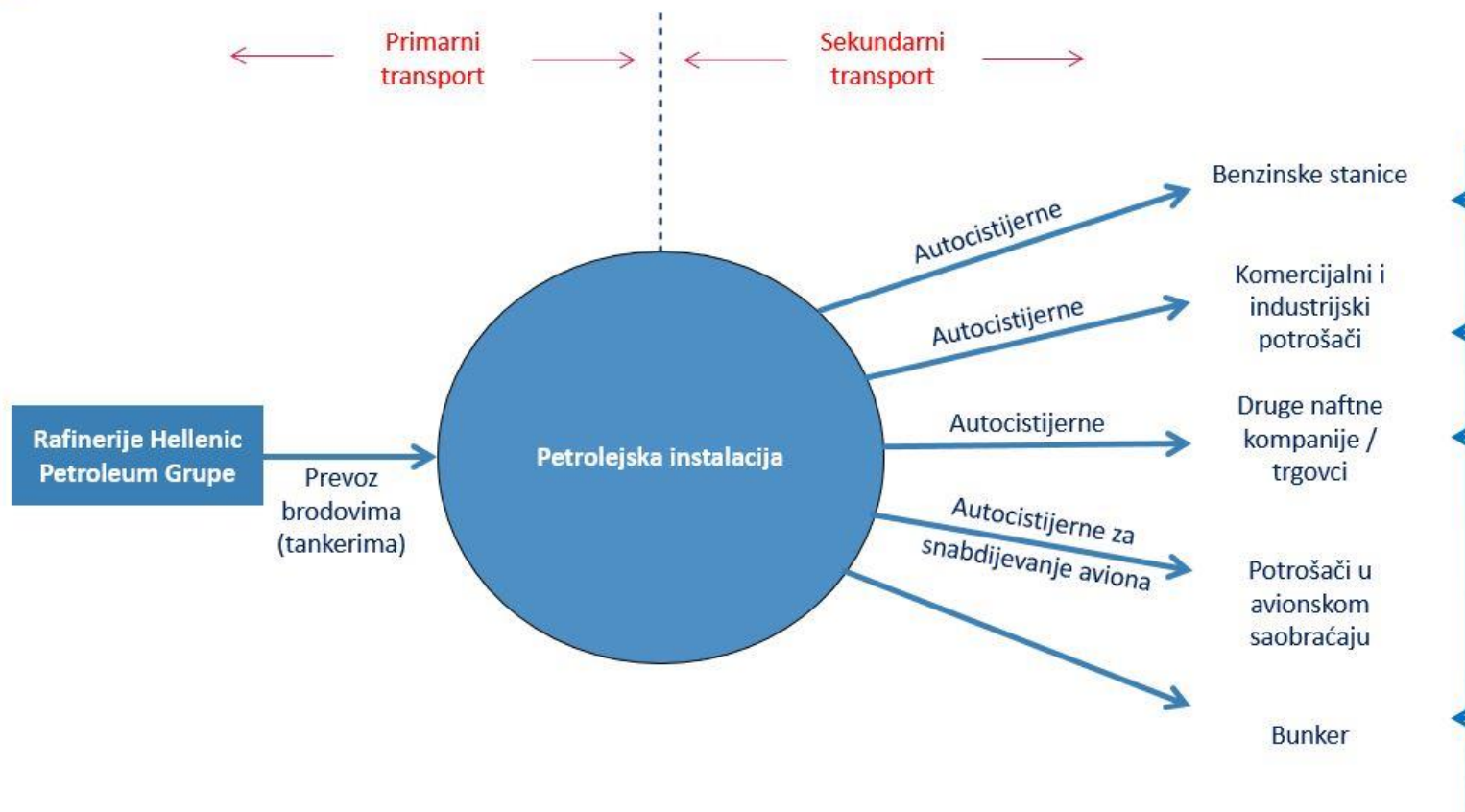
7.7 Snabdijevači naftnim derivatima – lanac snabdijevanja

Jugopetrol AD se snabdijeva gorivom uglavnom iz rafinerija u sastavu Hellenic Petroleum grupe. Gorivo se isporučuje tankerima na instalaciju Bar, na jugu Crne Gore. Snabdijevanje naftnim proizvodima uključuje:

- Primarni transport, odnosno isporuku naftnih derivata iz rafinerije ili uvoz u instalacije kompanija (brodovima u slučaju Jugopetrola AD).
- Sekundarni transport, distribucija naftnih derivata iz skladišta firmi na benzinske stanice i veleprodajnim potrošačima (komercijalni i industrijski potrošači, privatne benzinske stanice, potrošači u vazdušnom i pomorskom saobraćaju).

Tržište je veoma konkurentno, konkurenciju čine regionalne naftne kompanije (INA, Lukoil i Petrol).

Lanac snabdijevanja Jugopetrola je prikazan na dijagramu na sljedećoj stranici.

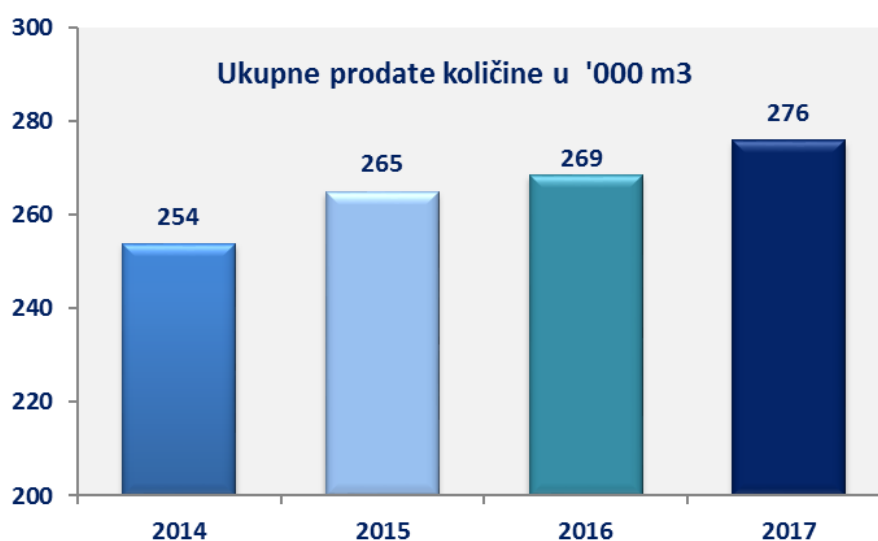


8. OBIM PRODAJE JUGOPETROL AD

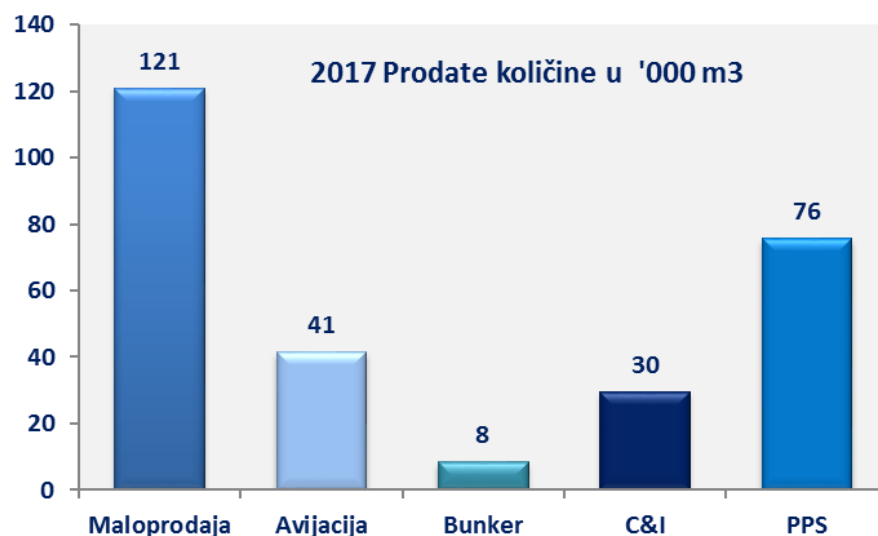
8.1 Ukupna prodaja goriva

Tržište goriva može se podijeliti na segmente maloprodaje i veleprodaje. Veleprodaja se dalje dijeli na sljedeće kategorije: prodaja potrošačima u vazdušnom saobraćaju, bunkering, prodaja komercijalnim korisnicima i industriji (C&I) i prodaja privatnim benzinskim stanicama (PPS).

Ukupna prodaja goriva je kontinuirano rasla u protekle 4 godine, kao što je prikazano u tabeli u nastavku:



2017. godina je rekordna godina u pogledu prodatih količina, sa sljedećom podjelom u segmentima:



8.2 Maloprodaja

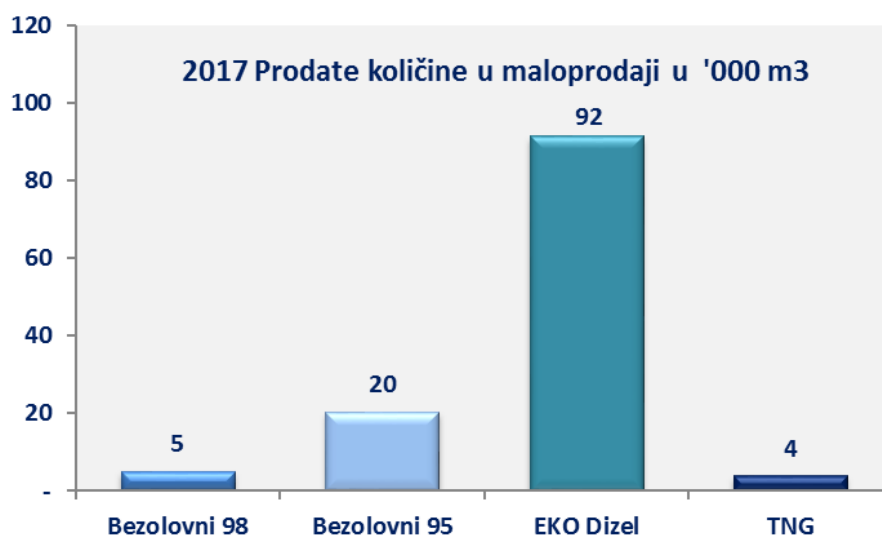
Maloprodaja na domaćem tržištu obuhvata prodaju preko mreže 40 COMO benzinskih stanica i 3 jahting servisa. Relativni obim prodatih količina prikazan je u tabeli u nastavku:

| Prodane količine u maloprodaji '000 m ³ | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|--|------------|------------|------------|------------|
| Bezolovni 98 | 6 | 5 | 5 | 5 |
| Bezolovni 95 | 25 | 23 | 22 | 20 |
| EKO Dizel | 82 | 85 | 93 | 92 |
| TNG | 5 | 4 | 4 | 4 |
| Lož ulje | - | - | - | - |
| Jet A-1 | - | - | - | - |
| Ukupno | 118 | 118 | 124 | 121 |

Količine u maloprodaji bile su 3% niže u poređenju sa prethodnom godinom, ali ipak postoji pozitivan trend u poređenju sa 2014. godinom i 2015. godinom. Glavni faktori smanjenja prodaje u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu bili su sljedeći:

- Smanjena tržišna potražnja zbog povećanja akcize za 0,09 €/LT + PDV od 10. januara 2017. godine, čime su se povećali troškovi za kupce.
- Zatvaranje puteva, što je naročito uticalo na prodaju u centralnoj regiji (u periodu od januara do maja, a zatim ponovo od 20. septembra).
- Zatvaranje nekoliko benzinskih stanica zbog rekonstrukcije.
- Nove benzinske stanice koje su gradili konkurenti tokom posljednje četiri godine.

Dizel je još uvijek daleko najdominantniji proizvod, s više od 75% ukupne potražnje u maloprodaji, kako je prikazano u tabeli u nastavku:

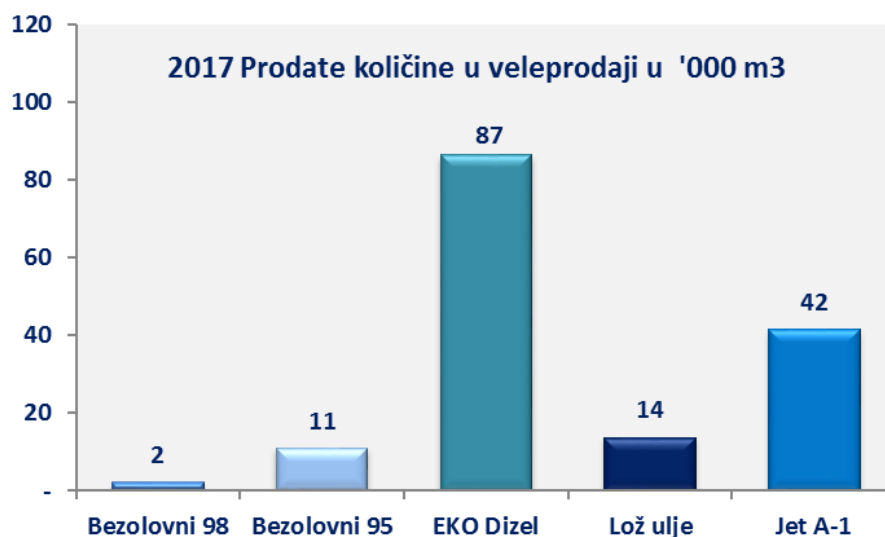


8.3 Veleprodaja

Veleprodaja goriva na domaćem tržištu uključuje prodaju komercijalnim i industrijskim kupcima, kupcima u vazdušnom saobraćaju, bunkering (snabdijevanje plovila gorivom), kao i privatnim benzinskim stanicama (konkurenciji). Relativni obim prodatih količina po proizvodu prikazan je u tabeli u nastavku.

| Prodane količine u veleprodaji '000 m3 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|--|------------|------------|------------|------------|
| Bezolovni 98 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Bezolovni 95 | 12 | 13 | 12 | 11 |
| EKO Dizel | 74 | 86 | 88 | 87 |
| Lož ulje | 13 | 14 | 11 | 14 |
| Jet A-1 | 34 | 32 | 31 | 42 |
| TNG | - | - | - | - |
| Ukupno | 136 | 147 | 144 | 155 |

Količine u veleprodaji bile su veće za 7% u odnosu na prošlu godinu, pri čemu je najveći porast ostvaren prodajom u vazdušnom saobraćaju, što je povećanje od 34% u odnosu na prošlu godinu. Stalni porast prodaje započeo je u martu i nastavio se tokom cijelog perioda, zbog dolaznih letova, ali i zbog obrazaca kupovine ključnih vazduhoplovnih kompanija.



9. FINANSIJSKI ISKAZI I RACIO POKAZATELJI

9.1 Iskaz o ukupnom rezultatu – Bilans uspjeha

| Bilans uspjeha | 2017 | 2016 |
|---|--------------------|--------------------|
| PRIHOD OD PRODAJE | 135.143.076 | 115.973.048 |
| Prihodi od prodaje robe | 134.892.587 | 115.715.158 |
| Ostali prihodi od prodaje | 250.489 | 257.890 |
| POSLOVNI RASHODI | 127.060.424 | 108.767.196 |
| Nabavna vrijednost prodane robe | 111.562.585 | 93.544.435 |
| Troškovi materijala | 657.496 | 557.862 |
| Bruto plate i ostali troškovi zaposlenih | 3.458.329 | 3.662.250 |
| Troškovi amortizacije | 2.331.633 | 2.538.095 |
| Ostali poslovni rashodi | 9.050.381 | 8.464.554 |
| POSLOVNI DOBITAK | 8.082.652 | 7.205.852 |
| Finansijski prihodi | 220.019 | 234.280 |
| Finansijski rashodi | 45.299 | 66.776 |
| NETO FINANSIJSKI PRIHODI | 174.720 | 167.504 |
| Ostali prihodi | 896.815 | 1.220.774 |
| Ostali rashodi | 724.598 | 3.087.785 |
| NETO OSTALI RASHODI | 172.217 | (1.867.011) |
| DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA | 8.429.589 | 5.506.345 |
| UKUPNO OSTALI REZULTAT | (23.482) | 25.864 |
| Promjena vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju | (10.071) | (10.111) |
| Promjene revalorizacionih rezervi po | (13.411) | 35.976 |
| PORESKI RASHOD PERIODA | 775.976 | 503.834 |
| Tekući porez na dobit | 775.355 | 503.546 |
| Odloženi poreski rashod (prihod) | 621 | 287 |
| NETO REZULTAT | 7.630.130 | 5.028.376 |
| ZARADA PO AKCIJI | | |
| Osnovna zarada po akciji | 1,64 | 1,08 |

9.2 Iskaz o finansijskoj poziciji – Bilans stanja

| | 2017 | 2016 (korigovani) |
|---|--------------------|----------------------|
| Bilans stanja | | |
| STALNA IMOVINA | 43.096.678 | 41.588.541 |
| NEMATERIJALNA ULAGANJA | 6.212.630 | 6.232.585 |
| NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA | 35.171.384 | 33.586.940 |
| Nekretnine, postrojenja i oprema | 33.537.425 | 31.940.480 |
| Investicione nekretnine | 1.633.959 | 1.646.460 |
| DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI | 1.712.664 | 1.769.016 |
| Učešća u kapitalu | 67.057 | 78.124 |
| Ostali dugoročni finansijski plasmani | 1.645.607 | 1.690.892 |
| ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA | | |
| OBRTNA IMOVINA | 60.812.769 | 57.520.095 |
| ZALIHE | 26.606.358 | 24.586.385 |
| POTRAŽIVANJA, KRATKOROČNI DEPOZITI I Ć | 34.206.411 | 32.933.710 |
| Potraživanja | 11.381.169 | 10.997.165 |
| Kratkoročni depoziti | 152.177 | 319.037 |
| Gotovinski ekvivalenti i gotovina | 16.190.061 | 14.581.969 |
| Potraživanja po osnovu PDV-a i aktivna vrer | 6.483.004 | 7.035.539 |
| UKUPNO IMOVINA | 103.909.447 | 99.108.636 |
| KAPITAL | 89.453.785 | 86.826.672 |
| Akcijski kapital | 67.986.605 | 67.986.605 |
| Rezerve | 8.550.698 | 8.550.698 |
| Revaluacione rezerve | (186.385) | (162.903) |
| Neraspoređena dobit | 13.102.867 | 10.452.272 |
| DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE | 383.094 | 388.704 |
| DUGOROČNA REZERVISANJA | 383.094 | 388.704 |
| DUGOROČNE OBAVEZE | 0 | 0 |
| Ostale dugoročne obaveze | - | - |
| ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE | 57.226 | 57.601 |
| KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE | 14.015.342 | 11.835.659 |
| KRATKOROČNE OBAVEZE | 14.015.342 | 11.835.659 |
| Obaveze iz poslovanja | 3.131.675 | 3.202.250 |
| Ostale kratkoročne obaveze i pasivna vreme | 2.381.702 | 687.518 |
| Obaveza po osnovu poreza na dodatu vrijed | 7.726.610 | 7.442.345 |
| Obaveze po osnovu poreza na dobit | 775.355 | 503.546 |
| UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE | 103.909.447 | 99.108.636 |

9.3 Korigovanje uporednih podataka

Kao dio periodičnog pregleda vrijednosti imovine, tokom godine, rukovodstvo Društva je ponovno procijenilo vrijednost zemljišta u Kolašinu koja je ranije bila iskazana po nabavnoj vrijednosti. U tom smislu izvršena je procjena kojom je utvrđeno da je sadašnja vrijednost ovog zemljišta manja od njene knjigovodstvene vrijednosti za iznos od EUR 2.688.592. Smatralo se da su indikatori ovog smanjenja vrijednosti postojali prije 1. januara 2016. godine i da se ova ispravka treba prepoznati kao umanjenje u finansijskim izveštajima iz prethodnih perioda.

Navedena promjena nema uticaja na neto dobit za 2017. godinu. Efekat na neraspoređenoj dobiti ove promjene na dan 1. januara 2016. i 31. decembra 2016. je prikazan u nastavku:

| | Neraspoređena dobit |
|---|--------------------------------|
| Neraspoređena dobit u finansijskim izvještajima Društva za 2015 | 14.325.311 |
| Umanjenje vrijednosti zemljišta | (2.688.592) |
| Stanje na dan 01.01.2016 godine - korigovano | 11.636.719 |
| Neraspoređena dobit u finansijskim izvještajima Društva za 2016 | 13.140.864 |
| Umanjenje vrijednosti zemljišta | (2.688.592) |
| Stanje na dan 31.12.2016 godine - korigovano | 10.452.272 |

9.4 Racio pokazatelji

Profitabilnost kontinuirano raste, a neto profitna marža udvostručila se u odnosu na 2014. godinu, kao rezultat uspješne transformacije i unaprijeđene efikasnosti. Takođe su zabilježena poboljšanja povrata na kapital, što znači da kompanija bolje koristi svoje resurse.

| Profitabilnost | 2017 | 2016 | 2015 | 2014 |
|-----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Neto profitna marža % | 5,6% | 4,3% | 3,6% | 2,7% |
| EBITDA marža % | 7,8% | 6,8% | 5,8% | 4,7% |
| Bruto profitna marža % | 17,4% | 19,3% | 15,6% | 12,7% |
| Prinos na uposleni kapital (ROCE) | 9,2% | 6,1% | 6,1% | 5,5% |

Likvidnost je uvijek bila na vrlo visokom nivou. Visoke vrijednosti odnosa likvidnosti znače da je kompanija u kontinuitetu ispunjavala svoje kratkoročne obaveze bez problema, što je dodatno potkrijepljeno činjenicom da je kompanija na kraju 2017. godine imala više od 16 miliona gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

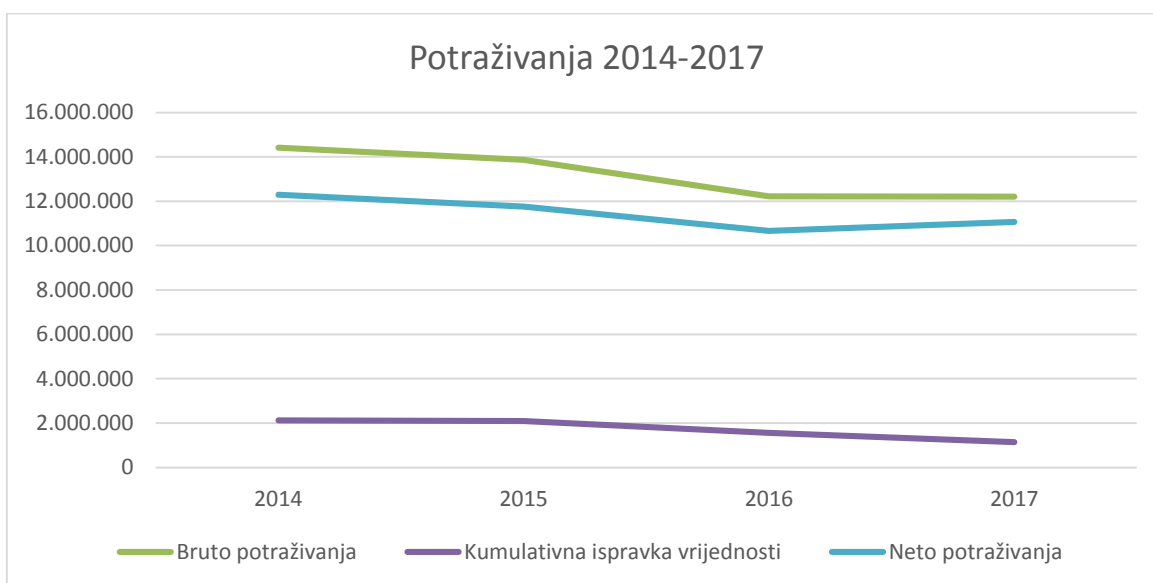
| Likvidnost | 2017 | 2016 | 2015 | 2014 |
|----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Tekuća likvidnost | 4,3 | 4,9 | 5,1 | 5,2 |
| Koeficijent ubrzane likvidnosti | 2,4 | 2,8 | 2,5 | 2,7 |
| Koeficijent trenutne likvidnosti | 1,2 | 1,2 | 0,9 | 1,1 |

Jugopetrol ima izuzetno snažnu finansijsku poziciju, naglašenu njegovim niskim koeficijentom zaduženosti i činjenicom da nema dugoročnog duga. Odnos duga izračunava se kao ukupna pasiva podijeljena s ukupnom imovinom, a odnos duga i kapitala izračunat je kao ukupna pasiva podijeljena s kapitalom.

| Solventnost | 2017 | 2016 | 2015 | 2014 |
|------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Koeficijent zaduženosti | 13,9% | 12,4% | 11,6% | 11,0% |
| Koeficijent finansijskog leveridža | 16,2% | 14,1% | 13,1% | 12,4% |
| Dugoročna zaduženost % | 0,0% | 0,0% | 0,0% | 0,0% |

Kao rezultat kontinuiranih napora Sektora komercijale i Službe kreditne kontrole, potraživanja od kupaca i dospjela potraživanja se smanjuju i održavaju na niskom nivou.

| Potraživanja | 2017 | 2016 | 2015 | 2014 |
|--------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Do 6 mjeseci | 12.145.616 | 11.942.100 | 10.215.243 | 11.011.319 |
| Iznad 6 mjeseci | 2.262.991 | 1.916.763 | 2.001.894 | 1.190.615 |
| Bruto potraživanja | 14.408.607 | 13.858.863 | 12.217.137 | 12.201.934 |
| Sporna potraživanja | 2.114.694 | 2.097.497 | 1.554.141 | 1.137.951 |
| Neto potraživanja | 12.293.913 | 11.761.366 | 10.662.996 | 11.063.983 |



9.5 Poreski doprinosi

Jugopetrol AD predstavlja jednu od glavnih kompanija koje daju veliki doprinos budžetu Crne Gore. U 2017. godini je izvršeno plaćanje u iznosu od EUR 101 milion samo po osnovu akcize i poreza na dobit.

| | 2017 | 2016 | 2015 | 2014 |
|----------------|--------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Akciza | 100.645.115 | 82.365.139 | 79.610.284 | 74.221.395 |
| Porez na dobit | 473.333 | 468.486 | 465.907 | 317.189 |
| Ukupno: | 101.118.448 | 82.833.625 | 80.076.190 | 74.538.584 |

9.6 Poslovna dostignuća u 2017. godini

Tokom 2017. godine JUGOPETROL je nastavio da ostvaruje svoju stratešku viziju vodeće naftne kompanije u Crnoj Gori, uprkos suočavanju s rastućom konkurencijom i nepromijenjenim tržištem goriva u Crnoj Gori.

Glavna postignuća ove godine uključuju:

- Snažan obim prodaje i profitabilnost.
- Sačuvan tržišni udio uprkos povećanoj konkurenciji kroz ciljane prodajne aktivnosti.
- Značajan napredak kod potraživanja od kupaca pri čemu su kašnjenja u plaćanju smanjena na rekordno niske nivoe.
- Započet veliki projekat rekonstrukcije/obnove većeg dijela mreže benzinskih stanica u cilju modernizacije, usklađivanja sa striktnijom zakonskom regulativom i povećanja zadovoljstva kupaca.



10. PLANOVI I PROJEKTI ZA BUDUĆI PERIOD

10.1 Poslovna strategija

Jugopetrol je jedina naftna kompanija u Crnoj Gori koja pokriva cjelokupnu državu, uključujući i sve veće gradove i glavne putne pravce. Težeći ka stalnom unapređenju ponude na zadovoljstvo javnosti i potrošača, kompanija konstantno širi mrežu svojih benzinskih stanica. Proširenje se postiže kroz preuzimanje postojećih benzinskih stanica od drugih kompanija ili privatnih vlasnika, ili izgradnjom potpuno novih benzinskih stanica u područjima gdje je potražnja povećana.

Takav pristup razvoju maloprodajne mreže omogućava Jugopetrolu da ima raznovrsnu lepezu benzinskih stanica prilagođenih potrebama potrošača na svakoj lokaciji – od malih benzinskih stanica u varošima i prigradskim naseljima, do najsavremenijih benzinskih stanica u gradskim jezgrima i duž prometnih saobraćajnica, sa pratećim uslugama kao što su prodavnice sa širokim spektrom proizvoda i autopercionice.

Jugopetrol će i u 2018. godine nastaviti sa takvim pristupom razvoju mreže i daljim proširenjem u regionima koji su prepoznati kao lokacije od strateškog interesa. Takođe ćemo dovršiti projekat implementacije novog vizuelnog identiteta maloprodajne mreže (Retail Visual Identity, RVI), koji je otpočeo 2017. godine i nastaviti sa ozbiljnim investicijama u postojeću mrežu, kako bismo je dalje učinili privlačnom za potrošače i pojačali naš promet.

Jugopetrol planira da dalje poboljša iskustvo potrošača fokusirajući se na zadovoljstvo potrošača kroz stalnu i unaprijeđenu obuku osoblja i na benzinskim stanicama i u upravi kompanije.

Kao kompanija poznata po svom inovativnom pristupu tržištu, Jugopetrol uvijek nastoji da svojim potrošačima pruži veću vrijednost za njihov novac kroz lepezu proizvoda i u segmentu goriva i u segmentu ostalih roba i usluga.

Jugopetrol je zainteresovan za sve vidove energije, i aktivno će ispitivati mogućnosti u sektoru obnovljivih izvora energije.

10.2 Projekat “Elephant”

Projekat “Elephant” podrazumijeva rekonstrukciju većeg broja benzinskih stanica u cilju njihovog unapređenja, kako bi se osigurala usklađenost sa striktnijim zakonskim zahtjevima. Tu spada sveukupna nova zakonska regulativa koja proističe iz lokalnih i standarda EU, uključujući i fazu 1 i 2 sistema za povraćaj isparenja, koja stupa na snagu 2020. godine.

Nakon detaljne faze planiranja, sproveden je tenderski proces, i sama faza rekonstrukcije je otpočela u martu 2017. Rekonstrukcija je završena na tri benzinske stanice, i one su ponovo puštene u rad, dok su ostale u različitim fazama planiranja, projektovanja ili izvođenja radova i dobijanja upotrebne dozvole.

Benzinska stanica Nikšić 1 – prije i nakon rekonstrukcije

Prije:



Poslije:



Benzinska stanica Ribarevina – prije i nakon rekonstrukcije

Prije:



Poslije:



11. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

11.1 Operativni poslovi i poboljšanje efikasnosti

11.1.1 Benzinske stanice

Jugopetrol AD je posvećen implementaciji savremenih tehnologija, i uvijek je u potrazi za najefikasnijim metodama sprovođenja operativnih zadataka. Sve rekonstruisane benzinske stanice imaju LED rasvjetu, unutrašnju i spoljašnju, a nova crveno-bijela reklamna signalizacija takođe funkcioniše sa LED tehnologijom. Na taj način, Jugopetrol značajno smanjuje potrošnju energije i emisiju štetnih materija.

Jugopetrol planira da ugradi punjač za električna vozila na jednoj benzinskoj stanici u toku 2018. godine, i još dva tokom 2019. godine. U Crnoj Gori za sada ne postoje takvi uređaji, i Jugopetrol ima za cilj da bude pionir u podršci širenju upotrebe vozila na električni pogon.



PS Podgorica 9

11.1.2 Petrolejska instalacija Bar

Tokom 2017. godine na Instalaciji Bar je projektovana i izgrađena potpuno nova kontrolna soba. To omogućava osoblju Instalacije da nadgleda, kontroliše i upravlja svim bitnim procesima na Instalaciji.

Za sada, kontrolna soba uključuje dva SCADA sistema (Supervisory Control and Data Acquisition, sistem za kontrolu i upravljanje procesima); jedan od njih kontroliše sistem za mjerenje nivoa goriva i motorne ventile, a drugi kontroliše protivpožarni sistem. Sistem za mjerenje nivoa goriva u rezervoarima (tank level gauging system, TLGS) omogućava operaterima da prate zalihe goriva u stvarnom vremenu, dok motori ventili na rezervoarima (motor-operated valves, MOV) omogućava daljinsko upravljanje ovim ventilima.

Ova dva sistema zajedno daju operaterima mogućnost da iz kontrolne sobe upravljaju procesima prijema, skladištenja i distribucije goriva na efikasniji, brži i bezbjedniji način.



Kao dio ovog projekta, duž cijele Instalacije je položeno skoro 2 km novih optičkih kablova, tako da se sada cjelokupna komunikacija unutar terminala odvija kroz optičke kablove čija je otpornost na požar 3 sata, a ugrađeno je i 10 novih kamera za video nadzor. U ovom momentu, na Instalaciji postoje ukupno 22 kamere za video nadzor, i sve se prate preko četiri velika LED displeja u kontrolnoj sobi.

Izgradnja novog računarsko-informativnog centra je završena u prvom kvartalu 2018. godine. Centar će objediniti sve postojeće IT sisteme i omogućiti planirano širenje u skoroj budućnosti za novo autopunilište.

Izgradnja novog autopunilišta je takođe planirana u bliskoj budućnosti. Cilj tog projekta je izgradnja potpuno novog ostrva za ukrcaj autocistijerni sa podnim punjenjem, koje će biti zakonska obaveza od januara 2020. godine.

Još jedan projekat koji je u toku je rekonstrukcija rezervoara za Jet A-1. Projekat, čiji je završetak planiran za drugi kvartal 2018. godine, ima za cilj povećanje skladišnih kapaciteta za Jet A-1, čime će se omogućiti lakše i bezbjednije snabdijevanje ovim proizvodom. U okviru rekonstrukcije, zamijenjen je pod rezervoara, ugrađeno novo kupasto dno, sistem za drenažu i plivajući usis, sve u skladu sa najnovijim standardima za kontrolu kvaliteta goriva i bezbjednost punjenja u letjelice u civilnom vazduhoplovstvu koje propisuje zajednička inspekcija pri IATA komisiji za kontrolu kvaliteta goriva (Joint Inspection Group, JIG).

11.1.3 Avio servisi

Tokom 2017. godine na avio servisu Tivat je završena druga faza implementacije sistema za mjerenje nivoa goriva. Nivo i temperatura goriva u dva skladišna rezervoara se sada može pratiti sa kompjutera u kontrolnoj sobi, sa automatskim izvještavanjem o zalihama goriva.

U toku je proces kupovine dvije potpuno nove cistijerne za snabdijevanje aviona (refueller). Isporuka prve cistijerne za avio servis Tivat, kapaciteta 45.000 litara, se očekuje u drugom kvartalu 2018. godine, a isporuka druge za avio servis u Podgorici, kapaciteta 35.000 litara, u četvrtom kvartalu 2018. godine. Ovim projektom će se značajno osvježiti postojeći vozni park od 6 ovih specijalizovanih cistijerni, poboljšati pouzdanost i bezbjednost snabdijevanja vazduhoplova, kao i imidž kompanije na avio servisima.

Rekonstrukcija protivpožarnog sistema se očekuje u toku 2018. godine. Ovaj projekat će poboljšati pouzdanost PP sistema i značajno podići nivo bezbjednosti.

11.1.4 Prevoz goriva

Sve autocistijerne, i u vlasništvu Jugopetrola i u vlasništvu angažovanih spoljašnjih prevoznika, su opremljene GPS sistemom za praćenje vozila. Ovaj sistem omogućava operaterima da prate poziciju vozila u stvarnom vremenu, i na taj način olakšava komunikaciju i povećava bezbjednost prevoza.



11.2 Ulaganja u obrazovanje zaposlenih

11.2.1 Profesionalni razvoj zaposlenih

Ulaganje u profesionalni razvoj zaposlenih jedna je od ključnih tačaka na kojima počiva uspjeh kompanije. Jugopetrol jako puno ulaže u razvoj svojih zaposlenih. Da bi pratili promjene na tržištu Jugopetrol AD edukuje svoje zaposlene kako bi se prilagodili trenutnom stanju i kako bi zaposleni stekli neophodne poslovne vještine koje će im pomoći u izgradnji svoje karijere.

11.2.2 Kontinuirana edukacija

U cilju usavršavanja engleskog jezika svih zaposlenih, kompanija angažuje eksternog profesora engleskog jezika. Nastava je organizovana dva puta sedmično. Zaposleni su podijeljeni u dvije grupe shodno nivou poznavanja jezika.

Takođe, i u oblasti finansija i računovodstva imamo kontinuiranu edukaciju. Naime, trenutno u kompaniji imamo 3 zaposlene koje posjeduju licence Ovlašćenog računovođe, jednu licencu Internog revizora i u toku 2017. godine smo dobili jednu ACCA licencu. Kompanija i dalje ulaže u edukaciju iz oblasti finansija i računovodstva, i to konkretno na način finansiranja ispita i prpratne literature.

Zbog neophodnosti dobijanja gore navedenih licenci na godišnjem nivou potrebno je da se prati kontinuirana edukacija, koja podrazumijeva posjećivanje seminara. Seminari su organizovani nekoliko puta godišnje uključujući i Kongres koji se organizuje jednom godišnje.

Seminari su organizovani zbog primjene svih izmjena i dopuna raznih zakona, uključujući sastavljanje finansijskih izvještaja na kraju godine.

11.2.3 Obuke zaposlenih

Obuka zaposlenih nije trošak već investicija. To je ulaganje koje doprinosi razvoju pojedinaca, povećanju produktivnosti zaposlenih i opšteg poslovnog uspjeha.

Ukupni troškovi edukacije za 2017. godinu iznose EUR 19.530. U toku 2017. godine, 71 zaposleni, od čega 31 žena i 41 muškarac, su bili učesnici raznih treninga, obuka, seminara i konferencija, kako organizovanih interno u kompaniji tako i eksterno van nje. Takođe u oktobru 2017. godine naše kolegice koje posjeduju sertifikate Ovlašćenih računovođa (3 zaposlene) su bile učesnice Kongresa računovođa i revizora Crne Gore.

Tokom 2017. godine zaposleni su pohađali treninge uglavnom iz oblasti bezbjednosti, finansija, marketinga i komercijale.

11.2.4 Stručno osposobljavanje

Program stručnog osposobljavanja uređen je Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem.

Jugopetrol AD od 2014. godine učestvuje u Programu stručnog osposobljavanja, sa izuzetkom samo u 2015. godini. Veliki broj pripravnika koji su nastavili svoj radni angažman kao zaposleni Jugopetrola AD dokazuje benefite ovog programa

Stručno osposobljavanje je osmišljeno kao program sticanja znanja, vještina i kompetencija, za uspješno obavljanje različitih poslova i radnih zadataka lica sa stečenim visokim obrazovanjem, a bez radnog iskustva. Cilj stručnog osposobljavanja jeste pomoć, od strane države, mladim ljudima za lakši i uspješniji prelazak iz svijeta obrazovanja u svijet rada. Obavlja se bez zasnivanja radnog odnosa. Sam Program traje devet mjeseci, od 15. januara do 15. oktobra.

U 2017. godini Jugopetrol je imao 10 pripravnika. Korisnici su bili raspoređeni u sledećim sektorima: Sektor komercijale, Sektor operativnih poslova i logistike, Služba interne revizije, Sektor pravnih poslova, Sektor finansija i administracije i HSSE.

12. UPRAVLJANJE RIZIKOM

12.1 Glavni faktori rizika i metoda upravljanja rizikom

Kompanija je izložena raznim makroekonomskim (deviznim, naftnim), finansijskim (tržišni rizik, kreditni rizik, rizik likvidnosti), kao i operativnim rizicima. U skladu s najboljom međunarodnom praksom i u kontekstu lokalnog tržišta i regulatornog okvira, cjelokupna politika upravljanja rizicima kompanije ima za cilj smanjenje mogućeg izlaganja volatilnosti tržišta i/ili ublažavanje štetnih uticaja na finansijski položaj kompanije u mjeri u kojoj je to moguće.

Opšti program upravljanja rizicima kompanije fokusira se na pojedinačna područja rizika individualnim rješavanjem svake kategorije rizika. Glavni rizici s kojima se suočava kompanija, kao i odgovarajuće mjere ublažavanja opisane su u nastavku:

| Glavni rizici | Procjena/ Metode upravljanja rizikom |
|---|---|
| Makroekonomska sredina | |
| Devizni rizik | <ul style="list-style-type: none">- Funkcionalna valuta kompanije je euro, i prodaja i kupovina su izražene u eurima, menadžment je procijenio da izloženost fluktuacijama u stranim valutama nije materijalna- Manji broj transakcija u drugim valutama konvertuje se u euro na datum transakcije |
| Cijena nafte | <ul style="list-style-type: none">- Kompanija je izložena riziku od robne cijene nafte. Međutim, imajući u vidu činjenicu da su prodajne cijene utvrđene državnom uredbom koja prati tržišne cijene nafte, izloženost ovom riziku nije materijalna. |
| Finansijski rizici | |
| Tržišni rizik: - Novčani tok i rizik kamatne stope | <ul style="list-style-type: none">- Izloženost kompanije tržišnom riziku promjena kamatnih stopa se prvenstveno odnosi na kratkoročne depozite kompanije uključene u gotovinu i gotovinske ekvivalente. S obzirom na trenutne tržišne kamatne stope, rizik novčanog protoka ocjenjuje se kao nematerijalan. |
| Kreditni rizik | <ul style="list-style-type: none">- Diferencijacija različitih potrošača- Brža naplata potraživanja (smanjenje DSO)- Pregled stanja i limita potrošača- Povećana kolateralizacija |
| Rizik likvidnosti | <ul style="list-style-type: none">- Održavanje dovoljne količine novca- Poboljšanje stope naplate potraživanja- Prilagođavanje iznosa dividendi isplaćenih akcionarima- Fazno ulaganje u osnovna sredstva- Nadzor kapitala na osnovu stepena zaduženosti. Kompanija u 2017. godini nije koristila pozajmice od banaka |

| Operativni rizici | |
|--|--|
| Bezbjednost i životna sredina | - Primjena bezbjednosnih postupaka i redovna kontrola svih objekata - Ulaganja za poboljšanje nivoa bezbjednosti i zaštite životne sredine |
| Usklađenost u smislu operativnosti i kvaliteta proizvoda | - Sprovođenje potrebnih mjera za potpunu usklađenost s postojećim specifikacijama kako na nivou lanca snabdijevanja tako i na kvalitetu proizvoda - Ulaganja u cilju prilagođavanja konfiguracije opreme, u skladu sa regulativom |
| Rizik po imovinu i obaveze | - Pokrivenost osiguranjem za niz rizika, uključujući oštećenje fizičke imovine, lične povrede, prekid poslovanja, proizvoda ili druge odgovornosti |

12.2 Sistem interne revizije i upravljanje rizicima

Sistem interne revizije i upravljanje rizicima kompanije uključuju zaštitne mehanizme i mehanizme praćenja na različitim nivoima unutar organizacije, kao što je opisano u nastavku:

Identifikacija, procjena, mjerenje i upravljanje rizikom

Identifikacija i procjena rizika odvija se uglavnom tokom strateškog planiranja i godišnje pripreme plana poslovanja i revizije. Prednosti i mogućnosti se ispituju u kontekstu djelatnosti kompanije, ali i u odnosu na zainteresovane strane na koje mogu uticati.

Planiranje i praćenje/Budžet

Poslovanje kompanije prati se kroz detaljni budžet po sektoru poslovanja i tržištu. Budžet se sistemski prilagođava, a rukovodstvo kompanije prati finansijski učinak putem izvještaja koji se redovno sačinjavaju i poređenja budžeta sa ostvarenim rezultatima.

Adekvatnost sistema interne kontrole

Sistem interne kontrole sastoji se od politika, procedura i zadataka koje sačinjava i sprovodi rukovodstvo kompanije i služba ljudskih resursa u svrhu efikasnog upravljanja rizicima, postizanja poslovnih ciljeva, pouzdanosti finansijskih i administrativnih informacija i poštovanja zakona i propisa.

Zaduženje nezavisne Službe Interne revizije je da obezbijedi, putem periodičnih procjena, da su identifikacione procedure i upravljanje rizicima koje sprovodi menadžment adekvatnog karaktera, da sistem interne kontrole djeluje efikasno i da su informacije koje se dostavljaju članovima Odbora direktora u odnosu na sistem interne kontrole pouzdane i odgovarajućeg kvaliteta.

Uloga i odgovornosti Odbora direktora

Uloga i odgovornosti Odbora direktora opisani su u Poslovniku o internim procedurama kompanije, koji odobrava od Odbor direktora.

Sprečavanje i suzbijanje finansijske prevare

Relevantne interne kontrole i unaprijeđene sigurnosne mjere primjenjuju se za područja koja se smatraju da su izložena visokom riziku u smislu finansijske prevare. Pored internih kontrola koje sprovode sve službe, sve aktivnosti kompanije su predmet revizije Službe Interne revizije, čiji se rezultati dostavljaju Odboru direktora.

Interna regulativa o poslovanju

Kompanija je sačinila relevantne interne propise koje je odobrio Odbor direktora. U okviru ovih propisa definišu se ovlašćenja i odgovornosti koje promovišu odgovarajuće razdvajanje dužnosti unutar kompanije.

Kodeks poslovnog ponašanja

Kompanija je u cilju dobrog korporativnog upravljanja, izradila i usvojila Kodeks ponašanja, odobren od strane Odbora direktora. Kodeksom ponašanja su obuhvaćena načela u skladu sa kojima bi svako lice, zaposleni ili treća strana uključena u poslovanje kompanije, kao i kolektivni organ, trebalo da postupa u okviru svojih dužnosti. Iz tog razloga, Kodeks predstavlja praktičan vodič svakodnevnih radnih zadataka svih zaposlenih u kompaniji, ali i trećih lica koja saraduju sa istom.

Zaštitne mjere u sistemima informacionih tehnologija

Sektor za informacione tehnologije Grupe odgovorno je za izradu IT strategije i obuku osoblja u cilju ispunjavanja svih potreba, kao i za podršku IT sistema i aplikacija kroz izradu i ažuriranje uputstava u saradnji sa spoljnim konsultantom ukoliko to je potrebno. Kompanija je izradila zadovoljavajući okvir za praćenje i kontrolu svojih IT sistema, koji je definisan nizom internih kontrola, politika i procedura.

Finansijski izvještaji i finansijsko izvještavanje - zaštitne mjere

Kompanija primjenjuje ustaljena pravila i postupke nadzora Službe računovodstva koji između ostalog obuhvataju računovodstvena načela koja je usvojila kompanija i smjernice za pripremu finansijskih izvještaja. Takođe se sprovodi automatska provjera i validacija različitih transakcionih sistema i sistema izvještavanja. U slučaju transakcija koje nisu ustaljene potrebno je posebno odobrenje.

Ovlašćenja u kompaniji

Pravilnikom o ovlašćenjima se definišu ovlašćenja različitih rukovodioca kompanije, kako bi se izvršile određene transakcije ili dužnosti (npr. potpisivanje plaćanja, ovjera računa, potpisivanje ugovora itd.).

12.3 Pravni rizici

Pred Ustavnim sudom Crne Gore u toku su tri sudska spora po ustavnoj žalbi Jugopetrola AD koji se odnose na petrolejske instalacije Bar, Bijelo Polje i Lipci:

- Pravosnažnom presudom Osnovnog suda Bar P.br. 281/13 od 27. juna 2013 godine usvojen je tužbeni zahtjev Države Crne Gore. Društvo je uložilo žalbu Vrhovnom sudu Crne Gore, koji je odbio reviziju presudom Rev. br. 1081/15 od 16. decembra 2015. Rješenjem Uprave za nekretnine broj 954-2754/1-016 od 16. avgusta 2016 izvršena je promjena upisa prava svojine. Postupajući po navedenoj presudi Osnovnog suda Bar i u skladu sa Rješenjem Uprave za nekretnine Društvo je isknjižilo iz svojih poslovnih knjiga imovinu u vrijednosti od EUR 91.424 koja je predmetnom presudom dosuđena Državi Crnoj Gori. Navedena promjena je imala uticaj na rezultat 2016. godine.
- Pravosnažnom presudom Osnovnog suda Bijelo Polje P.br. 500/15-05 od 13. aprila 2016 godine usvojen je tužbeni zahtjev Države Crne Gore. Društvo je uložilo žalbu Vrhovnom sudu Crne Gore, koji je odbio reviziju presudom Rev. br. 1093/16 od 20. decembra 2016. Postupajući po navedenoj presudi Osnovnog suda Bijelo Polje Društvo je izvršilo rezervisanje imovine u 2016 godini u vrijednosti od EUR 539.000 koja je predmetnom presudom dosuđena Državi Crnoj Gori do dobijanja Rješenja Uprave za nekretnine o promjeni upisa prava svojine. Postupajući u skladu sa Rješenjem Uprave za nekretnine broj 954-105-487/2-2017 od 24. aprila 2017 Društvo je isknjižilo iz svojih poslovnih knjiga imovinu u vrijednosti od EUR 539.000, koja je bila rezervisana u prethodnom periodu. Navedena promjena je imala uticaj na rezultat 2016. godine.
- Pravosnažnom presudom Osnovnog suda Kotor P.br. 1033/15-05 od 24. maja 2016 godine usvojen je tužbeni zahtjev Države Crne Gore. Društvo je uložilo žalbu Vrhovnom sudu Crne Gore, koji je odbio reviziju presudom Rev. br. 1182/16 od 14. februara 2017, koja je dostavljena Društvu 13. marta 2017. U skladu sa MRS 10 i MRS 37 ovaj događaj je korektivni događaj nakon izvještajnog perioda i na osnovu toga Društvo je rezervisalo imovinu u vrijednosti od EUR 1.686.368. Postupajući u skladu sa Rješenjem Uprave za nekretnine broj 954-106-UPI-2659/16 od 17. jula 2017 Društvo je isknjižilo iz svojih poslovnih knjiga imovinu u vrijednosti od EUR 1.686.368, koja je bila rezervisana u prethodnom periodu. Navedena promjena je imala uticaj na rezultat 2016. godine.

Montenegrobonus doo je pokrenuo dva sledeća spora protiv Kompanije. Menadžment je i dalje uvjeren da ne postoji osnov za oba ova spora.

- U prvom sporu potražuje iznos od EUR 11.024.960 iz razloga što Jugopetrol, po izjavi tužioca, nije dozvolio korišćenje skladišnih kapaciteta na petrolejskim instalacijama, po privremenoj mjeri Privrednog suda Podgorica iz 2004.godine. Rješenjem Osnovnog suda Kotor od 6. novembra 2009. godine, određen je prekid postupka sve dok se ne okončaju sudski postupci iz prethodne tačke u kojima se treba utvrditi pitanje vlasništva spornih nepokretnosti na gorepomenutim petrolejskim instalacijama.
- U drugom sporu tužilac potražuje iznos od EUR 7.560.000 za izgubljenu dobit za koju navodi da bi bio u mogućnosti da je ostvari da je sporne skladišne kapacitete izdao u zakup nekom drugom pravnom licu. I ovaj spor je rješenjem Osnovnog suda Kotor P 439/09 od 4. oktobra 2010. godine prekinut sve do okončanja takođe sudskih postupaka iz prethodne tačke radi razrješenja spornog pitanja - pravo vlasništva na spornim nepokretnostima.

13. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Društvo je potpuno kontrolisano od strane Hellenic Petroleum S.A., grčke kompanije koja poseduje 54.4% njenog akcionarskog kapitala kroz Hellenic Petroleum International S.A., kompanije sa sjedištem u Austriji. Od akvizicije, Hellenic Petroleum je ekskluzivni dobavljač kompanije naftnim proizvodima. EKO ABEE, ćerka-Društvo, koja je u cijelokupnom vlasništvu Hellenic Petroleum-a, snabdijeva kompaniju uljem i mazivima. Još dvije ćerke kompanije Asprofos i ELPE Services Limited, u vlasništvu Hellenic Petroleum-a, snabdijevaju kompaniju različitim tehničkim i menadžment uslugama. Društvo je snabdijevalo kompaniju EKO Serbia, takođe ćerku kompaniju u vlasništvu Hellenic Petroleum-a, konsultantskim uslugama u toku 2016. i 2017. godine.

Ostvarene su sljedeće transakcije sa povezanim licima:

a) Kupovina robe i usluga:

| Kupovina od povezanih pravnih lica | Odnos | Priroda transakcija | 2017 | 2016 |
|------------------------------------|---------------|------------------------------|--------------------|-------------------|
| Hellenic Petroleum S.A. | Majka Društvo | Kupovina naftnih proizvoda | 102.033.141 | 90.473.841 |
| Hellenic Petroleum S.A. | Majka Društvo | IT usluge | 223.823 | 203.514 |
| EKO ABEE | Dio grupe | Kupovina ulja | 226.229 | 206.156 |
| HELPE International Consulting | Dio grupe | Usluge konsaltinga | 270.000 | 270.000 |
| Asprofos Engineering S.A. | Dio grupe | Usluge održavanja | - | 10.146 |
| Okta Crude Oil Refinery AD | Dio grupe | Usluge konsaltinga i analize | 15.061 | 50.739 |
| Global Petroleum SH.A | Dio grupe | Kupovina proizvoda | - | 2.060 |
| EKO Serbia | Dio grupe | Kupovina proizvoda | 388 | - |
| Total | | | 102.768.643 | 91.216.456 |

b) Prodaja usluga:

| Prodaja povezanim pravnim licima | Odnos | Priroda transakcija | 2017 | 2016 |
|----------------------------------|-----------|---------------------|---------------|---------------|
| EKO Serbia | Dio grupe | Usluge konsaltinga | 47.343 | 23.583 |
| Total | | | 47.343 | 23.583 |

c) Potraživanja od povezanih lica:

| Potraživanja od povezanih pravnih lica | Odnos | Priroda transakcija | 2017 | 2016 |
|--|-----------------|----------------------------|-------------------|------------------|
| Hellenic Petroleum S.A. | Matično društvo | Kupovina naftnih proizvoda | 12.310.201 | 9.343.342 |
| Global Petroleum SH.A | Dio grupe | Kupovina proizvoda | 3.110 | 3.110 |
| EKO Serbia | Dio grupe | Kupovina proizvoda | 3.956 | - |
| Total | | | 12.317.267 | 9.346.452 |

d) Obaveze prema povezanim licima:

| Obaveze prema povezanim pravnim licima | Odnos | Priroda transakcija | 2017 | 2016 |
|---|--------------|------------------------------|----------------|---------------|
| EKO ABEE | Dio grupe | Kupovina ulja | 80.227 | - |
| Okta Crude Oil Refinery AD | Dio grupe | Usluge konsaltinga i analize | - | 548 |
| Asprofos Engineering S.A. | Dio grupe | Usluge održavanja | - | - |
| HELPE International Consulting | Dio grupe | Usluge konsaltinga | 67.500 | 67.500 |
| EKO Serbia | Dio grupe | Kupovina proizvoda | - | - |
| Total | | | 147.727 | 68.048 |

Transakcije prodaje i kupovine robe i usluga obavljaju se po istim uslovima kao i transakcije sa trećim (ne povezanim) pravnim licima.

JUGOPETROL AD
ODBOR DIREKTORA

Broj: 19213

Podgorica, 09.05.2018. god.

Na osnovu člana 35, stav 3 Zakona o privrednim društvima, ("Službeni list Republike Crne Gore" broj 6/02 i "Službeni list Crne Gore broj 17/07, 80/08, 40/10, 36/11 i 40/11), dana 09.05.2018. godine, Odbor direktora daje sledeću:

IZJAVU

1. Izjavljujemo da JUGOPETROL AD nije pretrpio štetu iz pravnih poslova i transakcija koje je u toku 2017. godine imao sa Hellenic Petroleum S.A. iz Grčke, kao matičnim društvom i EKO ABEE, HELPE International Consulting, Asprofos Engineering S.A., Okta Crude Oil Rafinerija AD, Global Petroleum SH.A, i EKO Srbija kao zavisnim društvima Hellenic Petroleum-a S.A. iz Grčke, a koje su prikazane u Izveštaju o poslovanju za 2017. godinu na strani 60 i 61, kao i u Napomeni 31 uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31.decembra 2017. godine čiji tekst čini sastavni dio ove Izjave.
2. Ovlašćuje se predsjednik Odbora direktora da, u ime Odbora direktora, potpiše ovu Izjavu.

Konstantinos Mademlis
Predsjednik Odbora direktora

Obrazloženje

Shodno odredbama člana 35 Zakona o privrednim društvima Izjava Odbora direktora o transakcijama sa povezanim licima je sastavni dio Izveštaja o poslovanju koji Odbor direktora upućuje Skupštini akcionara Društva na usvajanje.

30. Zarada po akciji i dividenda po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se tako što se dobit/(gubitak) koji pripada akcionarima Društva (matičnog pravnog lica) podijeli ponderisanim prosječnim brojem običnih akcija u opticaju za period isključujući obične akcije koje je Društvo otkupilo i koje se drže kao otkupljene sopstvene akcije.

Dividende po akciji izračunavaju se tako što se iznos isplaćene dividende u toku godine podijeli sa ponderisanim prosječnim brojem običnih akcija.

| | 2017. | 2016. |
|--|-----------|-----------|
| Dobitak koji pripada akcionarima | 7.630.131 | 5.002.511 |
| Ponderisani prosječni broj običnih akcija u opticaju | 4.653.971 | 4.653.971 |
| Osnovna zarada po akciji (EUR po akciji) | 1,64 | 1,08 |
| Isplaćene dividende | 5.003.018 | 6.003.623 |
| Ponderisani prosečni broj običnih akcija u opticaju | 4.653.971 | 4.653.971 |
| Dividenda po akciji | 1,07 | 1,29 |

31. Transakcije sa povezanim pravnim licima

Društvo je potpuno kontrolisano od strane Hellenic Petroleum S.A., grčke kompanije koja poseduje 54.4% njenog akcionarskog kapitala kroz Hellenic Petroleum International S.A., kompanije sa sjedištem u Austriji. Od akvizicije, Hellenic Petroleum je ekskluzivni dobavljač kompanije naftnim proizvodima. EKO ABEE, ćerka-Društvo, koja je u cijelokupnom vlasništvu Hellenic Petroleum-a, snabdijeva kompaniju uljem i mazivima. Još dvije ćerke kompanije Asprofos i ELPE Services Limited, u vlasništvu Hellenic Petroleum-a, snabdijevaju kompaniju različitim tehničkim i menadžment uslugama. Društvo je snabdijevalo kompaniju EKO Serbia, takođe ćerku kompaniju u vlasništvu Hellenic Petroleum-a, konsultantskim uslugama u toku 2016. i 2017. godine.

Ostvarene su sljedeće transakcije sa povezanim licima:

(a) Kupovina robe i usluga

| Kupovina od povezanih pravnih lica | Odnos | Priroda transakcija | 2017. | 2016. |
|------------------------------------|---------------|------------------------------|-------------|------------|
| Hellenic Petroleum S.A. | Majka Društvo | Kupovina naftnih proizvoda | 102.033.141 | 90.473.841 |
| Hellenic Petroleum S.A. | Majka Društvo | IT usluge | 223.823 | 203.514 |
| EKO ABEE | Dio grupe | Kupovina ulja | 226.230 | 206.156 |
| HELPE International Consulting | Dio grupe | Usluge konsaltinga | 270.000 | 270.000 |
| Asprofos Engineering S.A. | Dio grupe | Usluge održavanja | - | 10.146 |
| Okta Crude Oil Refinery AD | Dio grupe | Usluge konsaltinga i analize | 15.061 | 50.739 |
| Global Petroleum SH.A | Dio grupe | Kupovina proizvoda | - | 2.060 |
| EKO Serbia | Dio grupe | Kupovina proizvoda | 388 | - |
| Total | | | 102.768.643 | 91.216.456 |

(b) Prodaja usluga:

| Prodaja povezanim pravnim licima | Odnos | Priroda transakcija | 2017. | 2016. |
|----------------------------------|-----------|---------------------|--------|--------|
| EKO Serbia | Dio grupe | Usluge konsaltinga | 47.343 | 23.583 |
| Total | | | 47.343 | 23.583 |

Transakcije prodaje i kupovine robe i usluga obavljaju se po istim uslovima kao i transakcije sa trećim (ne povezanim) pravnim licima.

31. Transakcije sa povezanim pravnim licima (nastavak)

| Potraživanja od povezanih pravnih lica | Odnos | 31. decembar 2017. | 31. decembar 2016. |
|--|-----------------|--------------------|--------------------|
| Hellenic Petroleum S.A. | Matično društvo | 12.310.201 | 9.343.342 |
| Global Petroleum SH.A | Dio grupe | 3.110 | 3.110 |
| EKO Serbia | Dio grupe | 3.956 | - |
| Total | | 12.317.267 | 9.346.452 |

Napomena: Iznos je prikazan u neto vrijednosti.

(c) Obaveze prema povezanim licima::

| Obaveze prema povezanim pravnim licima | Odnos | 31. decembar 2017. | 31. decembar 2016. |
|--|-----------|--------------------|--------------------|
| EKO ABEE | Dio grupe | 80.227 | - |
| Okta Crude Oil Refinery AD | Dio grupe | - | 548 |
| Asprofos Engineering S.A. | Dio grupe | - | - |
| HELPE International Consulting | Dio grupe | 67.500 | 67.500 |
| EKO Serbia | Dio grupe | - | - |
| Total | | 147.727 | 68.048 |

Potraživanja od povezanih pravnih lica su nastala uglavnom iz transakcija prodaje i dospijevaju za plaćanje po normalnim uslovima prodaje važećim na datum prodaje. Potraživanja nisu osigurana i ne nose nikakvu kamatu.

(d) Naknade ključnom rukovodstvu

| | 2017. | 2016. |
|---|---------|---------|
| Zarade i ostala kratkoroč. primanja zaposlenih ključnog rukovodstva | 562.488 | 691.737 |
| Ukupno | 562.488 | 691.737 |

Naknade ključnom rukovodstvu uključuju zarade i ostala lična primanja. Ključno rukovodstvo čine izvršni direktor i direktori sektora.

Naknade ključnom rukovodstvu podliježu istim zakonskim propisima (Zakon o radu, Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica, Opšti i Pojedinačni Kolektivni Ugovor, ostali propisi), kojima podliježu zarade ostalih zaposlenih radnika.

32. Potencijalne i preuzete obaveze

Na dan 31. decembar 2017. godine Društvo vodi dvije glavne grupe sudskih sporova. Rukovodstvo vjeruje da Društvo nema potrebe za dodatnim rezervisanjima po dolje navedenim sudskim sporovima u skladu sa MRS 37. Tokovi sudskih sporova prate se na dnevnoj osnovi.

Njihov pregled naveden je u nastavku:

1. Država Crna Gora

Pred Ustavnim sudom Crne Gore u toku su tri sudska spora po ustavnoj žalbi Jugopetrola AD koji se odnose na petrolejske instalacije Bar, Bijelo Polje i Lipci (napomena 7).

2. Tužilac Montenegro Bonus DOO Cetinje

Tužilac je pred Osnovnim sudom Kotor pokrenuo dva spora u kojima potražuje :

- U prvom sporu potražuje iznos od EUR 11.024.960 iz razloga što Jugopetrol, po izjavi tužioca, nije dozvolio korišćenje skladišnih kapaciteta na petrolejskim instalacijama, po privremenoj mjeri Privrednog suda Podgorica iz 2004.godine. Rješenjem Osnovnog suda Kotor od 6. novembra 2009. godine, određen je prekid postupka sve dok se ne okončaju sudski postupci iz prethodne tačke u kojima se treba utvrditi pitanje vlasništva spornih nepokretnosti na gorepomenutim petrolejskim instalacijama.

14. FOKUS NA ŽIVOTNU SREDINU

Jugopetrol AD, kao član Hellenic Petroleum Grupe, u potpunosti primjenjuje usvojenu Politiku Grupe za zaštitu, bezbjednost i sprečavanje incidenata.

Naša kompanija je obezbijedila sve preduslove i prilagodila procese rada kojima se postiže sveukupna bezbjednost i zaštita na svim nivoima, kao i zaštita životne sredine i kvaliteta života svih građana.

Jugopetrol AD posluje u saglasnosti sa zakonskom regulativom i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori i prati procese usklađivanja nacionalne legislative sa evropskim standardima koristeći međunaradni nivo znanja i iskustva iz Hellenic Petroleum Grupe, uvođenjem novih tehnologija i primjenom najnovijih tehničkih rješenja.

Organizaciona i operativna struktura kompanije je prilagođena potrebama sprečavanja, praćenja i uklanjanja mogućih uzroka bilo kakvih incidenata u svim segmentima poslovanja.

Stalna obuka zaposlenih se sprovodi prema utvrđenom planu koji je usklađen sa zakonskom regulativom. Mi sprovodimo periodične obuke i ažuriramo procedure kako bi preduprijedili bilo kakvu mogućnost povrede zaposlenih ili oštećenja sredstava.

Jugopetrol AD, kao društveno odgovorna kompanija, planira i sprovodi sve aktivnosti tako da:

- Obezbijedi da one izazivaju najmanji mogući uticaj na životnu sredinu, tj. da predstavljaju najmanji mogući rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi,
- Smanji zauzimanje prostora i potrošnju sirovina i energije tokom izgradnje, proizvodnje, distribucije i korišćenja,
- uključi mogućnost reciklaže, spriječi ili ograniči uticaj na životnu sredinu na samom izvoru zagađenja,
- primijeni sve dostupne procedure za procjenu očekivanih uticaja i odgovarajuće mjere u cilju izbjegavanja negativnih posljedica po ljudsko zdravlje i životnu sredinu.

Kako bi se zaštitila životna sredina i obezbijedila usaglašenost sa zakonskom regulativom i procedurama, sprovode se sljedeće aktivnosti:

- Zaštita životne sredine (klime)

Na našim objektima koristimo savremene materijale – izolaciju urađenu u skladu sa standardima, a na Instalaciji Bar su ugrađeni bioprečistači i filteri zauljenih voda, sa ciljem prečišćavanja otpadnih voda.

- Upravljanje otpadom

Potpisan je ugovor sa dvije firme za sakupljanje otpada – “Hemosan” i “Inter Trade”, u skladu sa regulativom i pravilima za prevoz otpada. Svi podaci o otpadu se dostavljaju na godišnjem nivou, a plan upravljanja otpadom se razvija na trogodišnjem nivou, s obzirom da je poznato da naša kompanija generiše nekoliko različitih kategorija opasnog otpada.

- Upravljanje vodnim resursima (smanjenje potrošnje vode i zagađenja)

Atmosferske padavine koje dopiju na plato benzinske stanice, prije upuštanja u javnu kanalizaciju ili prirodni prijemnik prolaze kroz separator zauljenih voda, u skladu sa novim konceptom naših rekonstruisanih benzinskih stanica. Mogućnost da naftni derivati dopiju u životnu sredinu usljed njihovog izlivanja na plato se sprečava ugradnjom posebnih sistema. Ispitivanja koja se izvode na našim objektima su u skladu sa Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju ili prirodni recipijent.

Vodna dozvola je dobijena na period od 10 godina. Aktivnosti na njenom dobijanju uključuju komunikaciju sa Upravom za vode i pregled i potvrdu na licu mjesta da izvedeni projekat zadovoljava odredbe Zakona o vodama, da separatori zauljenih voda funkcionišu i propisno se održavaju, i da postoje i primjenjuju se odgovarajuće procedure za sprečavanje zagađenja vode.

- Upravljanje energetskim resursima (kontrola emisije gasova)

Rezervoari na Instalaciji Bar su opremljeni plivajućim krovovima, čime je smanjena emisija gasova. Izgradnjom novog sistema za povraćaj isparenja, koji će biti u potpunosti implementiran i na našim benzinskim stanicama i na Instalaciji Bar, smanjićemo emisiju gasova. Ovaj sistem tokom prijema goriva ne dozvoljava ispuštanje isparenja goriva u atmosferu, već ih kroz povratno crijevo sakuplja nazad u autocistijernu ili rezervoar.

- Industrijska bezbjednost (protivpožarna zaštita)

Mi koristimo novi protivpožarni sistem, koji je energetski efikasniji, u potpunosti automatizovan i podiže bezbjednost na najveći mogući nivo.



15. KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Kao društveno odgovorna kompanija učinili smo velike napore kako bismo proširili vezu s zainteresovanim stranama, kako na internom tako i na eksternom nivou. U tom smislu, korporativna društvena odgovornost se unaprijedila do te mjere da javnost prepoznaje Jugopetrol po svojoj spremnosti da uzvratu društvu i udovolji raznim potrebama zainteresovanih strana. U nastavku su navedeni naši najveći projekti i inicijative koji su sprovedeni tokom 2017. godine.

Briga o životnoj sredini

Tokom ljeta 2017. godine veliki broj požara je pogodio teritoriju Crne Gore. U tom smislu, Jugopetrol je prepoznao potrebu da se podrže napori službi za vanredne situacije u vidu donacija za gorivo. Efikasna komunikacija između Jugopetrola i Direktorata za vanredne situacije omogućila nam je da usmjerimo naše resurse na najkritičnija područja.

Doprinos zdravstvenoj zaštiti

Dio našeg budžeta dodjeljuje se svake godine za donacije centrima zdravstvene zaštite. U protekloj godini smo donirali ultrazvučne aparate bolnicama. Ukupno tri aparata donirana su centrima zdravstvene zaštite u Podgorici, Baru i Kotoru. Takođe smo tradicionalno uručili božićne poklone Institutu za bolesti djece u Podgorici.



Podrška kulturi i sportu (sponzorstva)

Naš najveći projekat te vrste koji je sproveden u 2017. godini bio je Jugopetrol EKO Mini odbojkaška liga. U ovoj ligi učestvovalo je 500 djece u 41 timu između 9 i 12 godina iz cijele Crne Gore i smatra se velikim uspjehom. Svečanost zatvaranja održana je u Podgorici, gdje su poznati odbojkaš Vanja Grbić i predstavnici Jugopetrola prisustvovali uručanju medalja.



Mladi talenti i obrazovanje

U 2017. godini, Jugopetrol je, vođen primjerom ostalih članica grupe, po prvi put sproveo program stipendiranja za studente iz Crne Gore. Studenti su dobili priliku da pohađaju master studije na univerzitetima u Grčkoj. Ukupno tri studenta izabrana su za učešće u Masters programu Piraeus univerziteta u trajanju od tri semestra.



Maloprodajna mreža

BS Andrijevića

Adresa: Branka Delečića b.b.
Tel: 051 230 760

BS Bar 1

Adresa: Jovana Tomaševića 61
Tel: 030 302 250

BS Bar 2

Adresa: Ilino b.b.
Tel: 030 305 004

BS Berane

Adresa: Miljana Tomčića 20
Tel: 030 305 004

BS Bijelo Polje 1

Adresa: Slobodana Penezić
Tel: 050 430 268

BS Bijelo Polje 2

Adresa: Rasovo bb
Tel: 050 438 144

BS Budva 1

Adresa: Jadranski put b.b.
Tel: 033 401 950

BS Budva 2

Adresa: Jadranski put b.b.
Tel: 033 403 628

BS Cetinje

Adresa: Ivan Begova b.b.
Tel: 041 230 060

BS Danilovgrad

Adresa: Voštar b.b.
Tel: 020 810 005

BS Herceg Novi 1

Adresa: Il Dalmatinske 56, Igalo
Tel: 031 330 080

BS Herceg Novi 2

Adresa: Meljine b.b.
Tel: 031 348 369

BS Kolašin

Adresa: Lugovi b.b.
Tel: 020 860 020

BS Kotor

Adresa: Put prvoborca b.b.
Tel: 032 301 058

BS Mojkovac

Adresa: Mojkovac
Tel: 050 470 020

BS Nikšić 1

Adresa: 13 jula b.b.
Tel: 040 200 360

BS Nikšić 2

Adresa: Hercegovački put b.b.
Tel: 040 200 370

BS Nikšić 3

Adresa: Podgorički put b.b.
Tel: 040 253 329

BS Očinići

Adresa: Očinići b.b.
Tel: 041 236 060

BS Petrovac

Adresa: Buljarica
Tel: 033 401 960

BS Plav

Adresa: Racina b.b.
Tel: 051 255 015

BS Plužine

Adresa: Plužine.
Tel: 040 270 008

BS Pljevlja

Adresa: Narodne revolucije b.b.
Tel: 052 300 020

BS Podgorica 2

Adresa: 4 jul b.b.
Tel: 020 601 475

BS Podgorica 3

Adresa: Bul. Vilija Branta 2
Tel: 020 613 850

BS Podgorica 4

Adresa: Cetinjski put b.b.
Tel: 020 206 040

BS Podgorica 5

Adresa: 4 jul b.b.
Tel: 020 601 190

BS Podgorica 6

Adresa: Vojislavljevića b.b.
Tel: 020 663 225

BS Podgorica 8

Adresa: Bul. Vilija Branta 1
Tel: 020 619 030

BS Podgorica 9

Adresa: Bul. Ivana Crnojevića
Tel: 020 655 740

BS Podgorica 10

Adresa: Zabjelo bb
Tel: 020 672 949

BS Radanovići

Adresa: Donja Sutvara bb
Tel: 032 302 264

BS Ribarevina

Adresa: Ribarevina b.b.
Tel: 050 480 268

BS Risan

Adresa: Bujevina 92
Tel: 032 301 136

BS Rožaje

Adresa: Ibarska b.b.
Tel: 051 270 014

BS Šavnik

Adresa: Šavnik
Tel: 02040 266 388

BS Tivat

Adresa: Mažina bb
Tel: 032 670 040

BS Ulcinj

Adresa: Put Bratice b.b.
Tel: 030 401 152

BS Vilusi

Adresa: Vilusi
Tel: 040 732 126

BS Žabljak

Adresa: Vuka Karadžića bb
Tel: 052 360 050

